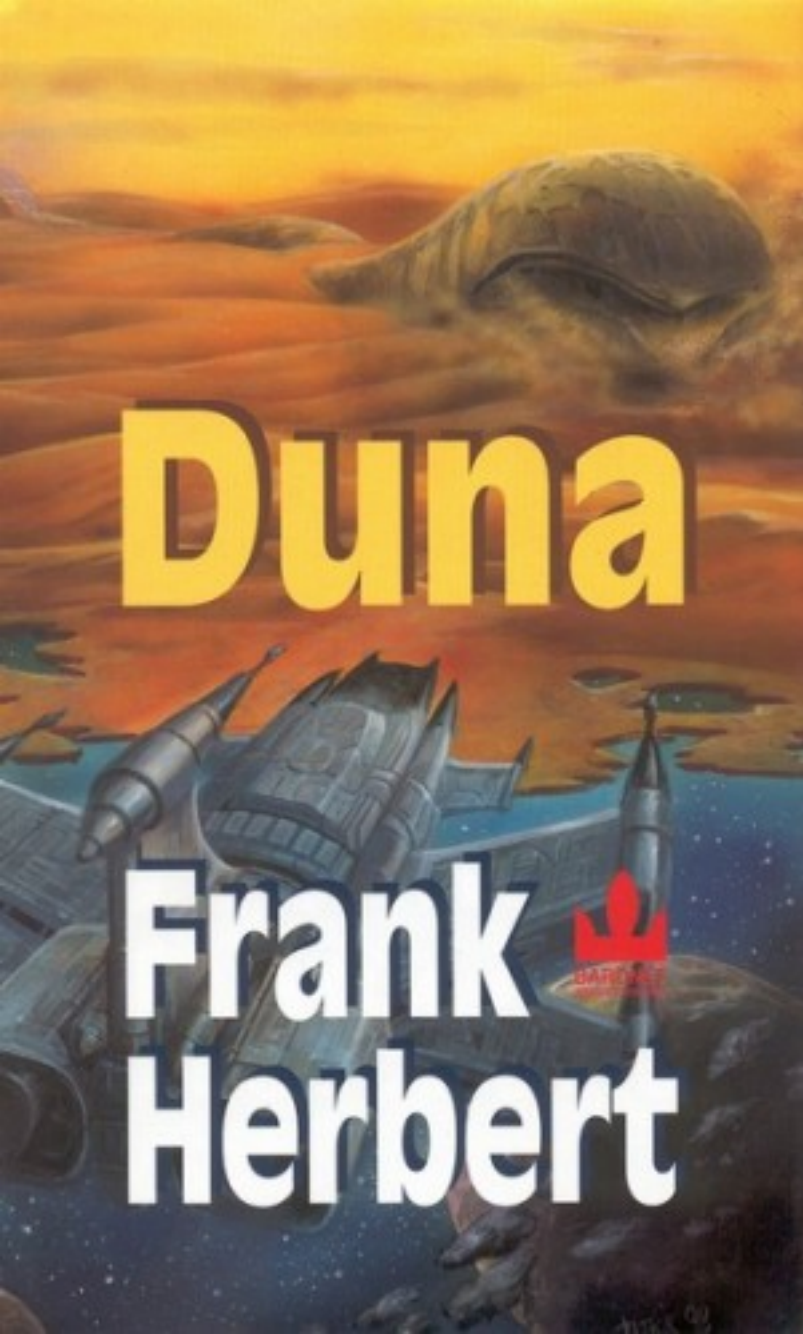

Duna

Frank
Herbert

DUNA

PRAHA 2013

Přeložili:

JINDŘICH SMÉKAL a KAREL BLAŽEK

Frank Herbert: Duna

Vydání čtvrté

Copyright © 1965 by Frank Herbert

Published by arrangement with Trident Media Group, LLC, New York

All rights reserved

Vydalo nakladatelství Baronet a. s., Květnového vítězství 332/31, Praha 4,
www.baronet.cz, v roce 2013 jako svou 1753. publikaci

Přeloženo z anglického originálu Dune

vydaného nakladatelstvím Ace Books, New York, v roce 1987

Český překlad © 1988, 1999, 2006, 2013 Jindřich Smékal, dědicové
a Karel Blažek

Přebal a vazba © 2013 Ricardo a Baronet

Ilustrace na přebalu © 1999, 2006 Jan Krásný

Sazba a grafická úprava Ricardo, Sázavská 19, Praha 2

Tisk a vazba: **FINIDR**, s. r. o., Český Těšín

Veškerá práva vyhrazena.

Tato kniha ani jakákoli její část nesmí být přetiskována, kopírována
či jiným způsobem rozšiřována bez výslovného povolení.

Název a logo BARONET® jsou ochranné známky zapsané

Úřadem průmyslového vlastnictví pod čísly zápisu 216133 a 216134.

ISBN 978-80-7384-656-5

BARONET

Praha 2013

Frank Herbert

DUNA

*Tento pokus o vizi budoucnosti je s pokorou
a obdivem věnován lidem,
jejichž pracovní úsilí
ve skutečnosti předčí naše představy –
ekologům vyprahlých krajů,
ať jsou kdekoli a ať pracují v jakékoliv době.*

OBSAH

KNIHA PRVNÍ – DUNA	9
KNIHA DRUHÁ – MUAD'DIB	243
KNIHA TŘETÍ – PROROK	433
Přílohy	585
EKOLOGIE DUNY.....	587
NÁBOŽENSTVÍ DUNY.....	597
ZPRÁVA O MOTIVECH A ZÁMĚRECH BENE GESSERITU	607
ALMANAK EN-AŠ ARAF.....	611
TERMINOLOGIE IMPÉRIA	614
ZEMĚPISNÉ POZNÁMKY.....	638

Kniha první

DUNA

Začátek je doba, kdy je třeba pečlivě dbát o co nejpřesnější rovnováhu. To ví každá sestra z Bene Gesseritu. Než se tedy začnete zabývat poznáváním života Muad'Diba, dbejte v první řadě na to, abyste ho zařadili do jeho doby: narodil se v 57. roce vlády padišáha imperátora Shaddama IV. A obzvláště dbejte na to, abyste ho umístili do jeho světa: na planetu Arrakis. Nechť vás nemýlí skutečnost, že se narodil na Caladanu a že na něm prožil prvních patnáct let svého života. Jeho světem provždy zůstane Arrakis, planeta známá jako Duna.

PRINCEZNA IRULÁN:
PRAVÁ KNIHA O MUAD'DIBOVI

V týdnu, který je dělil od odletu na Arrakis a kdy veškerý ten závěrečný shon dosáhl již téměř nesnesitelného stupně, přišla Paulovu matku navštívit jedna stařena.

Caladanský zámek obklopovala vlahá noc, ale v té starobylé hoře z kamene, sloužící Atreidům za domov již po dvacet šest generací, dosud přetrvával chladnější vzduch s příchutí soli, který se v něm usadil před změnou počasí.

Stařenu přivedli bočním vchodem a klenutou chodbou svažující se podél Paulova pokoje. Dovolili jí do něj na chvíli nahlédnout a podívat se na Paula odpočívajícího na loži.

Ve stínu z tlumeného suspenzorového světla vznášejícího se nevysoko nad podlahou viděl probuzený chlapec, že ve dveřích, na krok před jeho matkou, stojí zavalitá ženská postava. Připomínala stín čarodějnice – vlasy jako hustá pavučina obklopující tmou vymazané rysy, oči jako lesklé drahokamy.

„Není na svůj věk malý, Jessiko?“ zeptala se stařena. Její hlas, sípavý a zastřený, zněl jako rozladěná baliseta.

Paulova matka odpověděla měkkým kontraaltem: „Atreidové jsou známí tím, že začínají růst později, Vaše Ctihodnosti.“

„Říká se to, říká,“ zasípala stařena. „Avšak jemu už je patnáct.“

„Ano, Vaše Ctihodnosti.“

„Je vzhůru a poslouchá nás,“ poznamenala stařena. „Prohnaný uličník!“ Zachichotala se. „Jenže panovník se bez prohnanosti neobejde. A jestliže je skutečně Kwisatz Haderach... nu...“

Chráněn stínem svého lože měl Paul oči přivřené na pouhé štěrby. Oči stařeny – podobné ptačím korálkům – jako by narostly a zahořely, když se zabořily do jeho tváře.

„Spi sladce, ty rošťáku,“ řekla stařena. „Zítra budeš potřebovat všechny svoje schopnosti, abys dokázal vzdorovat mému gom džabbáru.“

Vystrčila jeho matku z pokoje a rázně za sebou zabouchla dveře.

Paul ležel a přemítal: *Co je to gom džabbár?*

Ze všech zmatků, které s sebou přinášela změna, představovala stařena to nejpodivnější, co zažil.

Vaše Ctihodnosti.

A jak oslovovala jeho matku Jessiku, jako by matka byla obyčejnou služkou, a ne tím, čím je – benegesseritskou šlechticnou, vévodovou konkubínou a matkou dědice vévodství.

Je gom džabbár něco z Arrakis, o čem musím vědět, než tam půjdu? ptal se sám sebe.

Bezhlasně si opakoval podivná slova: *gom džabbár... Kwisatz Haderach.*

Tolik se toho bude muset ještě dozvědět. Na Arrakis bude všechno tolik jiné než na Caladanu. Paulovi se z nových pojmů točila hlava. *Arrakis – Duna – Pouštní planeta.*

Situaci mu vysvětlil Thufir Hawat, otcův mistr assassin: jejich úhlavní nepřátelé, Harkonnenové, spravovali Arrakis osmdesát let formou pololéna, na základě smlouvy se společností CHOAM na těžbu melanže, koření prodlužujícího život. Nyní Harkonnenové odcházejí a jejich místo zaujme rod Atreidů, ale jako pán plného léna – na první pohled jasné vítězství vévody Leta. Avšak za tím se skrývá smrtelné nebezpečí, vysvětloval Hawat, protože vévoda Leto je mezi velkorody z landsraadu velmi oblíbený.

„Oblíbený člověk vyvolává závist mocných,“ řekl tehdy Hawat.

Arrakis – Duna – Pouštní planeta.

Paul usnul a zdálo se mu, že je na Arrakis v nějaké jeskyni, osvětlené tlumeným světlem iluminačních koulí, a že kolem něho proudí mlčenliví lidé. Vládla tam slavnostní atmosféra jako v katedrále a on naslouchal slabému zvuku – zvuku kapek vody. Již tehdy, kdy sen ještě pokračoval, Paul věděl, že si jej bude pamatovat, až se probudí. Vždy si pamatoval sny, které obsahovaly proroctví.

Sen se rozplynul.

Paul, zcela procitl, vnímal teplo svého lože – přemítal... přemítal. S tímto světem na zámku Caladan, bez her a kamarádů svého věku, se snad ani nemusí se zármutkem loučit. Jeho učitel, doktor Yueh, naznačil, že na Arrakis se rozdělování lidí na kasty tak nesmlouvavě nedodrжуje. Ta planeta se stala útočištěm lidí, žijících tam na okraji pouštních oblastí bez káidů a bašárů, kteří by jim poroučeli. Lidí rozumějících písku, zvaných fremeni, kteří nejsou vedeni v žádných záznamech imperiální sčítací komise.

Arrakis – Duna – Pouštní planeta.

Paul cítil, jak v něm vzrůstá napětí, a rozhodl se provést jeden z těch duševně tělesných cviků, které ho naučila matka. Tři rychlé vdechy a výdechy vyvolaly okamžité reakce: upadl do stavu abstraktního odrazu reality..., soustředěného vědomí..., aortální dilatace..., anulujícího nesoustředěný mechanismus podvědomí..., aby odrážel realitu podle vlastní volby..., aby se obohatil krví a rychle jí zaplavil přetížené oblasti..., *pouhý instinkt k nezávislosti na potravě a poutu bezpečí člověku nestačí...*, zvíře si neuvědomuje nic z toho, co přesahuje meze daného okamžiku, a myšlenka, že by jeho oběti mohly vyhynout, je mu cizí – zvíře ničí, ale nevytváří..., zvířecí rozkoše se sotva vznesou nad úroveň pocitu a vystačí bez vědomého vjemu..., lidská bytost potřebuje jako základ mřížku, kterou pozoruje svůj vesmír..., soustředěné vědomé vědomí, které představuje jeho mřížku..., tělesná celistvost je důsledkem toku krve a nervových vznětů podle nejhlubšího vědomí potřeb buněk..., veškeré věci (buňky) bytostí postrádající trvanlivost..., usilují o takovou trvanlivost ve svých mezích...

Znovu a znovu se ten cvik odrážel v Paulově abstraktním vnímání.

Když se probouzející den dotkl žlutým světlem okenní římsy jeho pokoje, Paul si jej uvědomil za zavřenými víčky, a jakmile otevřel oči, uslyšel, že zámek již ožil shonem a chvatem, a uviděl důvěrně známé nosné trámy s ozdobami na stropě své ložnice.

Dveře do haly se otevřely a do pokoje nahlédla matka. Vlasy bronzové barvy měla na temeni převázané černou stuhou, z oválného obličeje se nedalo nic vyčíst, její zelené oči si ho vážně prohlížely.

„Už jsi vzhůru,“ ujistila se. „Spal jsi dobře?“

„Ano.“

Pozorně se díval na její vysokou postavu, a když mu z věšáků ve skříni vybírala oblečení, v pohybu jejích ramenou postřehl náznak napětí. Jiný by to možná přehlédl, ale Paul měl její školu, benegesseritský návyk – umění pozorovat nepatrné detaily. Otočila se a podávala mu sako. Nad náprsní kapsou byla vyšita rudá jestřábí chocholka Atreidů.

„Pospěš si a obleč se,“ pronesla naléhavě. „Ctihodná matka čeká.“

„Jednou se mi o ní zdálo,“ poznamenal Paul. „Kdo to je?“

„Učila mě v Bene Gesseritu. Teď je mluvčí pravdy imperátora. A Paule...“ Zaváhala. „Musíš jí o svých snech povědět.“

„Povím. To ona má zásluhu na tom, že jsme dostali Arrakis?“

„My jsme Arrakis *nedostali*.“ Jessica setřásla z kalhot prach a pověsila je spolu se sakem na věšák vedle postele. „Nenech Ctihodnou matku čekat.“

Paul se posadil, objal si kolena. „Co je to gom džabbár?“

A byl to zase její výcvik, který mu napověděl, že téměř nepostřehnutelně zaváhala. Prozradila ji nervozita, z níž vycítil strach.

Jessica zamířila k oknu, rozhodila závěsy, zadívala se přes sady ovocných stromů, lemujících řeku, na horu Syubi. „Brzy poznáš, co to je gom džabbár,“ poznamenala.

Postřehl v jejím hlase strach a znovu ho to překvapilo.

Jessica promluvila, aniž se otočila. „Ctihodná matka čeká v mém dopoledním pokoji. Pospěš si, prosím.“

Ctihodná matka Gaius Helena Mohiamová seděla v křesle vyloženém gobelínem a pozorovala, jak Jessica a její syn při-

cházejí. Okna po obou stranách nabízela vyhlídku na klikatící se oblouk řeky a na zeleň úrodných lánů, majetek rodu Atreidů, ale Ctihodná matka o tento pohled nestála. Dnes ráno si připadala stará a také dost nedůtklivá. Připisovala to cestě kosmickým prostorem, kterou nebylo možno vykonat jinak než prostřednictvím té odporné a tajnůstkářské Kosmické gildy. Ale šlo o poslání, které musela osobně vykonat benegesseritanka disponující vnitřním Zrakem. Jako mluvčí pravdy imperátora se té odpovědnosti nemohla vyhnout, když se ozval hlas povinnosti.

Ta zpropadená Jessica! říkala si v duchu. *Proč nám jenom neporodila dceru, jak měla nařízeno!*

Jessica se zastavila na tři kroky od křesla, lehkou, obřadnou úklonu doprovodila krátkým švihnutím levice podél lemu sukně. Paul se uklonil jen krátce, jak ho to naučil taneční mistr – tak se člověk uklání, když si není jist společenským postavením svého protějšku.

Jemné náznaky Paulova pozdravu Ctihodné matce neušly. Poznamenala: „Je opatrný, Jessiko.“

Jessica položila Paulovi ruku na rameno a stiskla jej. Na jediný stah srdce proklouzl její dlaní strach, ale okamžitě se ovládla. „V takovém duchu byl vychováván, Vaše Ctihodnosti.“

Čeho se matka bojí? divil se Paul.

Stařena si Paula pozorně prohlédla krátkým, hloubavým pohledem: obličej oválný jako Jessica, až na silné lící kosti... vlasy – vévodova havraní čerň, ale tvar obočí po dědečkovi z matčiny strany, jehož jméno se nevyslovuje, a ten úzký, povznesený nos; zpřímá hledící zelené oči – jako u starého vévody, který už nežije.

Ano, existoval člověk, který si vysoce cenil riskantní odvahy – i ve smrti, pomyslela si Ctihodná matka.

„Výchova je jedna věc,“ opáčila, „a základ osobnosti je věc jiná. Uvidíme.“ Staré oči se krátce, ale nesmlouvavě podívaly na Jessiku. „Nech nás o samotě. Příkazuji ti, aby ses věnovala meditaci o duševní vyrovnanosti.“

Jessica odtáhla ruku z Paulova ramene. „Vaše Ctihodnosti, já...“

„Jessiko, vždyť víš, že není vyhnutí.“

Paul vzhlédl ke své matce, nechápal.

Jessica se napřímila. „Ano... jistě.“

Paul se ohlédl na Ctihodnou matku. Zdvořilost a zřejmě posvátná bázeň jeho matky nabádaly k obezřetnosti. Avšak strach vyzařující z jeho matky, který nemohl nepostřehnout, vzbuzoval v něm současně pocit hněvu.

„Paule...“ Jessica se zhluboka nadechla, „...ta zkouška, kterou máš podstoupit..., je pro mě důležitá.“

„Zkouška?“ Vzhlédl k ní.

„Nezapomeň, že jsi vévodův syn,“ řekla Jessica. Prudce se obrátila a rázně vyšla z pokoje, jen sukně jí suše zasvištěla. Dveře se za ní pevně zavřely.

Paul stanul tváří v tvář stařeně, hněv držel pečlivě na uzdě. „Cožpak lze lady Jessice poručit jako nějaké služebné, aby odešla?“

Koutky zvrásněných starých úst zbrázdil na zlomek okamžiku úsměv. „Lady Jessica, chlapče, mi ve škole *sloužila* čtrnáct let.“ Přikývla. „A sloužila dobře. Teď *přístup* ke mně!“

Rozkaz ho zasáhl jako bič. Paul zjistil, že uposlechl dříve, než o něm mohl uvažovat. *Uplatňuje na mě Hlas*, pomyslel si. Na její pokyn se zastavil vedle jejích kolenou.

„Podívej!“ poručila. Ze záhybů svého roucha vyňala krychli ze zeleného kovu o hraně asi patnáct centimetrů. Otočila ji a Paul zjistil, že jedna strana krychle není uzavřená – čern uvnitř krychle vzbuzovala zvláštní strach. Do té nechráněné černi nepronikala ani stopa světla.

„Vlož do skříňky pravou ruku,“ nakázala.

Strach pronikl Paulem jako šíp. Začal ustupovat, ale stařena ho zarazila: „Tak takhle posloucháš svoji matku?“

Vzhlédl do jasných ptačích očí.

Pomaloučku s pocitem, že podléhá nátlaku, kterému nedokáže vzdorovat, vložil ruku do skříňky. Nejdříve ucítil chlad, když jeho ruku zajala čern, pak mravenčení. Za chvíli prsty dotýkající se hladkého kovu začaly jemně brnět – měl pocit, jako by mu mrtvěla celá paže.

Rysy stařeny dostaly krutý výraz. Pravou ruku od skříňky pozvedla a přiložila k pokožce Paulova krku. Paul zahlédl v její ruce záblesk kovu a začal k němu natáčet hlavu.

„Přestaň!“ vyštěkla.

Zase používá Hlas! Obrátil rychle svou pozornost opět na její obličej.

„U tvé krční tepny držím gom džabbár,“ pronesla. „Gom džabbár, dlouhorukého přítele. Je to jehla s kapkou jedu na hrotu. Ale, ale! Neodtahuj se, jinak ten jed okusíš.“

Paul se pokusil donutit vyschlé hrdlo k polknutí. Nedokázal se odpoutat od toho zvrásněného, starého obličej, od těch lesknoucích se očí, od těch bledých dásní lemujících stříbřitě kovové zuby, které blýskaly, když hovořila.

„Vévodův syn *musí* jedy dobře znát,“ řekla. „V naší době to už tak chodí, že? Musky, kterým se otravuje nápoj. Aumás, kterým se otravuje netekutá strava. Rychle působící jedy a pomalu působící jedy a jedy zaujímající pořadí mezi nimi. Zde je jeden, který ještě neznáš: gom džabbár. Zabíjí pouze zvěř.“

Paulův strach přemohla hrdost. „Vy se opovažujete naznačit, že vévodův syn je zvíře?“ zeptal se důrazně.

„Řekněme, že naznačuji, že můžeš být lidskou bytostí,“ opáčila. „Pomalů! Varuji tě, nesnaž se vyškubnout. Jsem už stará, ale moje ruka ti zabodne jehlu do krku dřív, než uděláš jediný krok.“

„Kdo jste?“ zašeptal. „Jakou lstí jste donutila moji matku, aby mě nechala s vámi o samotě? Sloužíte Harkonnenům?“

„Harkonnenům? To v žádném případě! Teď však mlč!“ Suchým prstem se dotkla jeho krku a Paul potlačil bezděčný impulz odskočit.

„V pořádku,“ řekla. „V první části zkoušky jsi uspěl. A teď, pokud jde o druhou část: jestliže vytáhneš ruku ze skříňky, zemřeš. To je jediné pravidlo. Vydrž rukou ve skříňce a žij. Vytáhni ji a zemři.“

Paul se zhluboka nadechl, aby potlačil chvění. „Jestli vykřiknu, během pár sekund se na vás vrhne služebnictvo a zemřete vy!“

„Služebnictvo se nedostane přes tvou matku, která zvenčí ty dveře hlídá. Na to se můžeš spolehnout. Tvoje matka tuto zkoušku přežila. Teď je řada na tobě. Ber to jako poctu. Zřídka tak sloužíme chlapcům.“

Zvědavost otupila Paulův strach natolik, že se dal ovládat.

Vycítil, že stařena mluví pravdu, o tom se nedalo pochybovat. Jestliže jeho matka hlídala zvenčí dveře..., jestliže šlo skutečně o zkoušku... Ať to bylo cokoli, věděl, že neunikne, že ho ta ruka u krku drží v šachu: gom džabbár. V duchu si vybavil odpověď z Litanie proti strachu, kterou ho matka naučila podle benegesseritského obřadu.

„Nesmím se bát. Strach zabíjí myšlení. Strach je malá smrt přinášející naprosté vyhlazení. Budu svému strachu čelit. Dovolím mu, aby prošel kolem mne a skrze mne. A až projde a zmizí, otočím se a podívám se, kudy šel. Tam, kam strach odešel, nic nezůstane. Zůstanu pouze já.“

Cítil, že se mu vrátil klid, a řekl: „Tak do toho, stařeno!“

„Stařeno!“ vyhrkla. „Odvahu máš, to nelze popřít. No, uvidíme, panáčku.“ Naklonila se blízko k němu, promluvila téměř šeptem. „Ve své ruce spočívající ve skřínce ucítíš bolest. Bolest. Ale! Vytáhni ruku a já se dotknu tvého krku gom džabbárem – smrt je tak rychlá jako svist popravčí sekery. Vytáhni ruku a gom džabbár tě dostane. Rozumíš?“

„Co je v té skřínce?“

„Bolest.“

Ucítit silnější brnění v ruce a pevně stiskl rty. *Copak tohle je nějaká zkouška?* podívoval se. Brnění přešlo ve svědění.

Stařena pronesla: „Slyšel jsi o zvířatech, která si uhryzávají ji nohu, aby se dostala z pasti? Tak se chová zvíře. Člověk v pasti zůstane, bolest vydrží, předstírá smrt, aby mohl lovec zabít a odstranit hrozbu svému druhu.“

Svědění přerostlo ve slabé pálení. „Proč to děláte?“ chtěl vědět.

„Abych zjistila, zda jsi skutečný člověk. A mlč!“

Když v druhé ruce pálivý pocit zesílil, Paul sevřel levou dlaň. Pálení zesilovalo jen zvolna: teplo a teplo... a ještě větší teplo. Cítil, jak se mu nehty levé ruky zatínají do kůže dlaňe. Pokusil se zahýbat prsty pálicí ruky, ale nedokázal jimi ani pohnout.

„Pálí to,“ zašeptal.

„Mlč!“

Bolest zalomcovala celou paží. Čelo mu orosil pot. Každé vlákenko nervů naléhavě poroučelo, aby z té pekelné výhně ruku vytáhl..., ale... gom džabbár. Aniž otočil hlavou, po-

koušel se očima vyhledat tu hrozivou jehlu číhající u jeho krku. Uvědomil si, že dýchá přerývaně a rychle, pokusil se dech zpomalit, ale marně.

Bolest!

Z jeho světa vymizelo vše kromě jeho ruky ponořené do utrpení a letitého obličejce, který se na něj ze vzdálenosti několika centimetrů upřeně díval.

Rty měl tak vyschlé, že mu činilo potíže rozevřít ústa.

Palčivý žár! Palčivý žár!

Měl dojem, že cítí, jak se mu na mučené ruce škvaří kůže, maso křehne a odpadává, až zůstávají jen ohořelé kosti.

Bolest ustala!

Bolest ustala, jako kdyby někdo otočil vypínačem.

Paul cítil, jak se mu pravá ruka chvěje, cítil, jak mu pot zalévá celé tělo.

„To stačí,“ zabručela stařena. „Kull wahád! Žádné dítě ženského pohlaví tolik nevydrželo. Asi jsem si moc přála, abys selhal.“ Odklonila se a gom džabbár odtáhla od jeho krku. „Vytáhni ruku ze skříňky, mladíku, a pohlédni na ni.“

Překonal bolestivé chvění, upřeně se zahleděl do prostoru tmavé prázdnoty, který jeho ruka jakoby z vlastní vůle nechtěla opustit. Vzpomínka na bolest umrtvovala pokyn k pohybu. Rozum mu říkal, že vytáhne ze skříňky zčernalý pahýl.

„Vytáhni ji!“ vyštěkla.

Rychlým trhnutím ruku ze skříňky osvobodil a ohromeně na ni zíral. Ani stopa, ani znaménko po utrpení. Ruku pozvedl, otočil jí a zahýbal prsty.

„Bolest vyvolala nervová indukce,“ pronesla stařena na vysvětlenou. „Přece nebudu mrzačit potenciální lidské bytosti. Ale existují takoví, kteří by za tajemství této skříňky dali nevim co.“ Ukryla krychli do záhybů svého roucha.

„Ale ta bolest...“ začal.

„Bolest,“ odsekla. „Člověk je schopen ovládnout každý nerv svého těla.“

Paul si uvědomil, že pocituje urputnou bolest v levé ruce, rozevřel zaťaté prsty a pohled mu prozradil, že v místech, kde se nehty zaryly do dlaně, zůstaly čtyři krvavé stopy. Ruku svěsil a zahleděl se na stařenu. „Tohle jsi kdysi provedla i s mou matkou?“

„Proséval jsi někdy písek sítem?“ zeptala se.

Ta otázka se dotkla jeho mozku jako šleh a vybičovala ho k pozornějšímu vnímání: *Prosévat písek sítem*. Přikývl.

„My, stoupenci Bene Gesseritu, proséváme lidi, abychom zjistili, kdo je skutečně člověkem.“

Při vzpomínce na bolest pozvedl pravou ruku. „A nic víc na tom není... než bolest?“

„Když jsi zakoušel bolest, chlapče, pozorovala jsem tě. Bolest je jenom osa té zkoušky. Tvoje matka ti o našich návycích pozorování vyprávěla. Postřehla jsem na tobě známky její výchovy. Naše zkouška spočívá ve vyvolání krize a v pozorování.“

V jejím hlase zazněl důkaz. Řekl: „Jde o pravdu!“

Prohlížela si ho nevěřicně. *Dokáže vycítit pravdu! Mohl by to být skutečně On? Opravdu by to mohl být On?* Zdusila vzrušení a napomenula se: *Naděje tlumí pozorovací schopnost.*

„Ty víš, kdy lidé věří tomu, co říkají?“ pronesla opatrně.

„Vím.“

Z jeho hlasu zněla harmonická schopnost, potvrzená opakovanou zkouškou. Rozpoznala ji a řekla: „Snad jsi skutečně Kwisatz Haderach. Posad se, bratříčku, zde k mým nohám.“

„Raději stojím.“

„Tvoje matka u mých nohou kdysi seděla.“

„Nejsem moje matka.“

„Ty nás tak trochu nenávidíš, že?“ Pohlédla ke dveřím a zvolala: „Jessiko!“

Dveře se rozlétly dokořán. Stanula v nich Paulova matka s chladným pohledem upřeným do místnosti. Roztála však, jakmile zahlédla Paula. Dokonce se téměř neznatelně usmála.

„Jessiko, přestala jsi mě vůbec někdy nenávidět?“ otázala se stařena.

„Mám vás ráda, a současně vás nenávidím,“ řekla Jessica. „Nenávist – pramení z bolesti, které nesmím nikdy zapomenout. Láska – ta je...“

„Pouhá základní skutečnost,“ doplnila stařena, ale její hlas zněl vlídně. „Můžeš už vejít dovnitř, ale zůstaň zticha. Zavři ty dveře a dbej, aby nás nikdo nevyrušoval.“

Jessica vstoupila do místnosti, zavřela za sebou dveře a postavila se k nim zády. *Můj syn žije*, vířilo jí hlavou. *Můj syn*

žije a je... člověkem. Věděla jsem, že je..., ale... žije. Teď už nemusím zemřít. Zády se opírala o dveře, cítila, že jsou tvrdé a skutečné. Celá místnost dýchala bezprostředností a doléhala na její smysly.

Můj syn žije.

Paul pohlédl na matku. *Pronesla pravdu.* Toužil po tom, aby odtud mohl uprchnout, zůstat sám a důkladně si ten zážitek promyslet, ale věděl, že nemůže odejít, dokud mu to stařena nedovolí. Ta stařena nad ním měla nějakou moc. *Obě hovořily pravdu.* Tu zkoušku prodělala jeho matka již dřív. Musí v ní být nějaké děsivé poslání... bolest a strach děsivé byly. Děsivým posláním rozuměl. Byly namířeny proti všem pravděpodobnostem. Byly nezbytné samy o sobě. Paul cítil, že ho děsivé poslání infikovalo, jen ještě nevěděl, jaké to děsivé poslání je.

„Jednoho dne, mládenče,“ pronesla stařena, „budeš třeba také muset stát za dveřmi. Chce to určitou sebekázeň v jednání.“

Paul sklopil oči k ruce, která okusila bolest, pak je zvedl ke Ctihodné matce. Její hlas se teď svým tónem jaksi lišil od všech hlasů, které znal. Slova vynikala dokonalostí. Nescházela jim břítkost. Měl pocit, že na každou otázku, kterou položí, mu odpoví tak, že se z tělesného světa povznese někam výš.

„Proč provádíte zkoušku, zda jde opravdu o člověka?“ zeptal se.

„Abychom vás osvobodili.“

„Osvobodili?“

„Lidé kdysi předali myšlení strojům a doufali, že se tím osvobodí, ale pouze tím umožnili jiným lidem se stroji, aby je zotročili.“

„Nestvoříš stroj k obrazu mysli člověka,“ citoval Paul.

„To je přesně ze Služebnického džihádu a z Oraňsko-katolické bible,“ konstatovala. „Jenže tato bible měla uvést toto: ‚Nestvoříš stroj k padělání mysli člověka.‘ Zabýval ses vlastnostmi mentata, který je ve vašich službách?“

„Studoval jsem s Thufirem Hawatem.“

„Velká revoluce odstranila berlu,“ řekla. „Donutila člověka, aby se mentálně rozvinul. Školy začaly pěstovat lidské schopnosti.“

„Benegesseritské školy?“

Příkývla. „Z těch starodávných škol přežily do dnešních dnů dvě: Bene Gesserit a Kosmická gilda. Myslíme si, že Gilda klade důraz na téměř čistou matematiku. Bene Gesserit plní jinou funkci.“

„Dělá politiku,“ poznamenal.

„Kull wahád!“ zvolala stařena. Vyslala letmý, ale přísný pohled na Jessiku.

„To jsem mu neřekla, Vaše Ctihodnosti,“ bránila se Jessica.

Ctihodná matka obrátila pozornost opět na Paula. „To jsi uhádl podle pozoruhodně mála náznaků,“ uznala. „Skutečně jde o politiku. Původní školu Bene Gesserit řídili ti, kdo pochopili, že je nutné, aby lidstvo plynule pokračovalo. Pochopili, že taková kontinuita není možná, když se lidský materiál neoddělí od materiálu zvířecího..., kvůli šlechtění rasy.“

Z tónu stařeny se náhle vytratilo zvláštní ostří, které bylo určeno Paulovi. Ten cítil, že se v něm urazilo to, co jeho matka nazývala *smysl pro správnost*. Ne kvůli tomu, že mu Ctihodná matka lhala; ta zřejmě věřila všemu, co říkala. Bylo v tom něco hlubšího, něco, co souviselo s jeho děsivým posláním.

„Ale moje matka mi tvrdila, že mnozí ze škol Bene Gesseritu své předky neznají,“ namítl.

„Genetická spojení jsou však v našich záznamech,“ vysvětlovala. „Tvoje matka ví, že je buď původem z Bene Gesseritu, nebo z rodu, který byl sám o sobě akceptovatelný.“

„Proč by tedy nemohla vědět, kdo jsou její rodiče?“

„Někdo to ví..., mnozí to nevědí. Mohli bychom totiž například od ní chtít potomka s blízkým příbuzným proto, abychom získali u některého genetického rysu dominantu. Důvody máme mnohé.“

A Paul znovu pocítil urážku svého smyslu pro správnost.

„Berete si toho na sebe hodně,“ poznamenal.

Ctihodná matka si ho upřeně prohlížela a přemítala: *Zaslechla jsem z jeho hlasu kritiku?* „Neseme těžký úděl,“ řekla nahlas.

Paul si uvědomoval, že se stále více zotavuje z otřesu ze zkoušky. Oplatil jí upřený pohled: „Říkáte, že bych mohl být... Kwisatz Haderach. Co to je? Člověčí gom džabbár?“

„Paule,“ napomenula ho Jessica, „takovým tónem nesmíš s...“

„Jessiko, tohle zvládnou sama,“ přerušila ji stařena. „Tak, mládenče, víš něco o narkotiku pro mluvčí pravdy?“

„Užíváte ho, abyste si zlepšila schopnost poznat lež a klam. Řekla mi to matka.“

„Už jsi zažil pravý trans?“

Potřásl záporně hlavou. „Ne.“

„To narkotikum je nebezpečné, ale dává schopnost vidět podstatu věcí. Když je jí mluvčí pravdy obdařena, dokáže ve své paměti vidět mnoho míst – ve své tělesné paměti. Ohlížíme se a vidíme tolik cest minulosti..., ale pouze ženských cest.“ Do hlasu jí pronikla truchlivá příchuť. „Existuje však prostor, kam žádná mluvčí pravdy nevidí. Vzduchuje nám, působí přímo muka. Říká se, že jednoho dne přijde muž a zjistí, že blahodárnost toho narkotika mu propůjčuje vnitřní zrak. Pronikne pohledem tam, kam my proniknout nedokážeme – do ženské i mužské minulosti.“

„Váš Kwisatz Haderach?“

„Ano, ten, který se může nacházet na mnoha místech současně: Kwisatz Haderach. Mnoho mužských potomků to narkotikum zkoušelo..., velmi mnoho, ale nikdo neuspěl.“

„Zkusili ho a selhali všichni?“

„Ach ne.“ Potřásla hlavou. „Zkusili ho a zemřeli.“

Pokoušet se pochopit Muad'Diba bez pochopení jeho úhlavních nepřátel, Harkonnenů, znamená pokoušet se chápat pravdu bez znalostí o lži. Znamená to pokus vidět světlo bez znalostí o temnotě. A to možné není.

PRINCEZNA IRULÁN:

PRAVÁ KNIHA O MUAD'DIBOVI

Glóbus, který byl zahalený polostínem, měl reliéfní povrch a otáčel se pod dotykem masité ruky s blýskavými prsteny. Spočíval na stojánku marnotratných tvarů u jedné zdi místnosti bez oken. Ostatní stěny pokrývala neladná změť pestro-

barevných svítků, fólísků, pásků a cívek. Místnost osvětlovaly zlaté koule visící v pohyblivých suspenzorových polích.

Uprostřed místnosti stál stůl elipsoidního tvaru s horní deskou ze zkamenělého elakového dřeva odstínu růžového nefritu. Obklopovaly jej tvarovatelné suspenzorové židle, z nichž dvě byly obsazeny. Na jedné seděl asi šestnáctiletý tmavovlasý mladík, měl okrouhlý obličej a zasmušilé oči. Na druhé spočíval štíhlý, nevysoký muž zženštilého vzezření.

Mladík i muž upírali pohledy na glóbus a na člověka, zpoila ukrytého ve stínu, který glóblem otáčel.

Vedle glóbu zazněl potlačovaný smích. A z něho se zrodil dunivý bas: „Tak je to, Pitere – největší past na člověka v celých dějinách. A vévoda míří přímo do jejich čelistí. Není to báječné, co já, baron Vladimír Harkonnen, podnikám?“

„Nesporně je, barone,“ souhlasil muž. Jeho hlas měl v sobě něco sladce hudebního.

Masitá ruka dopadla na glóbus a zastavila jeho otáčení. Oči obou sedících se nyní mohly soustředit na nehybný povrch glóbu a zjistit, že je to exemplář, jaký se vyrábí pro zámožné sběratele nebo guvernéry planet Impéria. Nesl neklamné známky ruční práce nejlepších řemeslníků. Síť zeměpisných délek a šířek znázorňovaly platinové drátky tenké jako vlas. Polární čepičky byly znázorněny nejsvětějšími, mléčně zakalenými diamanty.

Masitá ruka se pohnula a ukazovala na detaily povrchu. „Zvu vás na prohlídku,“ zaduněl bas. „A dívej se pozorně, Pitere, i ty, můj milý Feyde-Rautho: od šedesátého stupně severní šířky až k sedmdesátému stupni jižní šířky – tyto nádherné vlnky. Nepřipomíná vám jejich zbarvení sladké karamely? Nikde nevidíte modř jezer nebo řek nebo moří, skutečně. A tyto půvabné polární čepičky – tak nepatrné. Mohl by někdo nepoznat, o jaký svět jde? Arrakis! Skutečně unikátní. Báječná scenérie pro unikátní vítězství.“

Piterovy rty rozvlnil úsměv. „A jen si, barone, pomyslete: padišáh imperátor věří, že vaši planetu, poskytující koření, dal vévodovi. Jak pikantní!“

„To, co říkáš, je nesmysl,“ zaduněl baron. „A říkáš to jenom proto, abys mladého Feyda-Rauthu zmátl. Ale mého synovce mást nemusíš.“

Zasmušilý mladík se na židli zavrtěl, pohlažením odstranil záhyb na černém trikotu, který měl na sobě. Posadil se zpříma, když zaslechl, jak na dveře ve zdi za ním někdo taktně zaklepal.

Piter se vysoukal ze židle, zamířil ke dveřím a otevřel je, ale jen na šterbinu dostatečně širokou, aby mohl převzít váleček se vzkazem. Zaklapl dveře, rozvinul váleček a přelétl jej očima. Pak krátce vyprskl tlumeným smíchem. A ještě jednou.

„Tak co?“ chtěl vědět baron.

„Ten blázen nám odpověděl, barone!“

„Odmítl kdy nějaký Atreid příležitost udělat gesto?“ zeptal se baron. „A co vzkazuje?“

„Je krajně nezdvořilý, barone. Oslovuje vás ‚Harkonnene‘, nikoli ‚Sire et Cher Cousin‘, žádný titul, nic.“

„Harkonnen je dobré jméno,“ zabručel baron a tón jeho hlasu prozrazoval netrpělivost. „Co tedy drahý Leto vzkazuje?“

„Vzkazuje: ‚Vaši nabídku na setkání odmítám. Častokrát jsem se setkal s vaší proradností, a to všichni vědí!‘“

„A dál?“ naléhal baron.

„Dále píše: ‚Umění kanly má v Impériu dosud své obdivovatele.‘ Podpis: ‚Vévoda Leto z Arrakis.‘“ Piter vyprskl. „Z Arrakis! No ne! To už je příliš!“

„Přestaň, Pitere,“ napomenul ho baron a smích rázem odumřel, jako by jej někdo vypnul otočením vypínače. „Kanly, ano?“ zeptal se baron. „Krevní msta, že? Ale on použil hezký, starý výraz, tolik tradiční, aby mi dal najevo, že to myslí vážně.“

„Vy jste učinil mírumilovné gesto,“ poznamenal Piter. „Formalitám bylo učiněno zadost.“

„Na mentata moc mluvíš, Pitere,“ vyjel na něho baron. A v duchu si řekl: *Toho člověka se musím brzy zbavit. Přestává být užitečný.* Přes celou délku místnosti se na svého mentata pozorně zahleděl a uvědomil si na něm tu zvláštnost, kterou si na něm většina lidí uvědomí nejdřív: oči, zasuté šterbiny modří obklopené modří, oči bez nejmenší stopy bělma.

Na Piterově obličeji se mihl úšklebek. Těma očima jako

otvory připomínal groteskní masku. „Ale barone! Nikdy nebyla pomsta krásnější. Když si člověk uvědomí, jaký je plán nejskvostnější zrady: *donutit* Leta, aby vyměnil Caladan za Dunu – a to bezpodmínečně, protože tak nařizuje imperátor. Jaký to šprým z vaší strany!“

Když baron promluvil, z jeho hlasu zazněl chlad: „Ústa ti chrlí přívaly slov, Pitere.“

„Protože jsem šťastný, můj barone. Zatímco vy... vás ovanula závist.“

„Pitere!“

„Ano, ano, barone! Není politováníhodné, že jste tento rozkošný plán nedokázal vymyslet sám?“

„Jednoho dne tě nechám pověsit, Pitere.“

„Pro jistotu, barone. Enfin! Ale laskavý čin nikdy nezahyne, že?“

„Nežvýkal jsi náhodou před chvílí veritenu nebo semútu, Pitere?“

„Pravda nevynucená strachem barona překvapuje,“ konstatoval Piter a zamračil se. „Ah-ha! Ale pochopte, barone, jako mentat vím, kdy pošlete popravicího. Neuděláte to přesně do té doby, dokud vám budu prospěšný. Provést takový tah dřív by bylo marnotratné a já jsem ještě hodně užitečný. Víím, čemu vás ta rozkošná planeta Duna naučila – neplýtvat. Je to tak, barone?“

Baron z Pitera nespustil oči.

Feyd-Rautha nepokojně poposedl na židli. *Ti hádají blázní!* pomyslel si. *Můj strýc nedokáže se svým mentatem mluvit jinak než zvýšeným hlasem. Myslí si, že nemám nic jiného na práci než poslouchat, jak se hádají?*

„Feyde,“ obrátil se na něho baron, „když jsem tě sem zval, řekl jsem ti, abys naslouchal a bral si ponaučení. Bereš si je?“

„Ano, strýčku.“ Z jeho hlasu zněla pečlivá podlézavost.

„Někdy se Piterovi divím,“ pokračoval baron. „Já působím bolest, když musím, ale on... Přísahal bych, že on se v bolesti vyžívá. Pokud jde o mě, je mi ubohého vévody Leta docela líto. Doktor Yueh proti němu už brzy zasáhne, a to bude konec všech Atreidů. Jenže Leto se určitě dozví, čím to byla ruka, která toho přizpůsobivého doktora vedla... A to, že se to dozví, bude pro něho hrozné.“

„Proč tedy vaše ruka nevedla doktora k tomu, aby tiše a spolehlivě vrazil vévodovi nůž mezi žebra?“ zeptal se Piter. „Mluvíte o lítosti, ale...“

„Vévoda se *musí* dozvědět, kdy nad ním vykonám rozsudek,“ řekl baron. „A musí se to dozvědět i ostatní velkorody. Zarazí je to. A já získám víc prostoru k manévrování. Je nad slunce jasnější, že to tak musím udělat, ale proto se mi to ještě nemusí líbit.“

„Prostor k manévrování,“ odfrkl Piter. „Už si vás všímá i imperátor, barone. Jednáte příliš drze. Jednoho dne vyše sem, na Giedi Primu, jednu nebo dvě legie svých sardaukarů a to bude konec barona Vladimira Harkonnena.“

„Toho by ses rád dočkal, že, Pitere?“ zeptal se baron. „Byl bys vrcholně potěšen, kdybys viděl, jak armáda sardaukarů plní moje města a drancuje tento zámek. To bys byl skutečně v sedmém nebi.“

„Musí se baron vůbec ptát?“ zeptal se polohlasem Piter.

„Ty ses měl stát bašárem,“ řekl baron. „Tebe krev a bolest přímo přitahují. Možná jsem se unáhlil, když jsem ti slíbil podíl na kořisti z Arrakisu.“

Piter se pěti podivně cupitavými kroky vzdálil ode dveří a zastavil se přímo za Feydem-Rauthou. V místnosti zhoustla atmosféra a mladík na Pitera vzhledl s chmurnými oba-
vami.

„Nezahrávejte si s Piterem, barone,“ pronesl Piter. „Slíbil jste mi lady Jessiku. Slíbil jste ji mně.“

„Na co, Pitere?“ zeptal se baron. „Na bolest?“

Piter ho probodával pohledem, ticho se protahovalo.

Feyd-Rautha přenesl svou váhu na jednu stranu suspenzové židle: „Strýčku, musím zůstat? Řekl jsi, že...“

„Můj milovaný Feyd-Rautha se stává netrpělivým,“ řekl baron. Pohnul se, ale ze stínu za glóblem nevystoupil. „Jen klid, Feyde.“ A obrátil svou pozornost opět na mentata. „A co ten vévodský spratek, můj milý Pitere, to děťátko Paul?“

„Past ho zavede k vašim nohám, barone,“ zabručel mentat.

„Na to se neptám,“ opáčil baron. „Snad si vzpomeneš, jak jsi předpovídal, že ta benegesseritská čarodějnice porodí vévodovi dceru. Zmýlil ses, že, mentate?“

„Nemýlím se často, barone,“ bránil se Piter, a poprvé pro-

nikly do jeho hlasu obavy. „To mi musíte přiznat: Nemýlím se často. Vždyť vy sám víte, že tyhle benegesseritanky většínou rodí dcery. Dokonce i manželka imperátora přivedla na svět jenom ženské potomky.“

„Strýčku,“ ozval se Feyd-Rautha, „řekl jsi, že se zde bude projednávat něco, co je důležité, abych...“

„Slyšte mého synovce,“ zvolal baron. „Aspiruje na to, aby mohl vládnout na mém panství, ale sám sebe ovládat nedovede.“ Baronova postava se vedle glóbu neklidně pohnula, stín mezi stíny. „Nuže, Feyde-Rautho Harkonnene, pozval jsem tě sem v naději, že si odtud odneseš trochu moudrosti. Všiml sis dobře našeho dobrého mentata? Z naší rozmluvy by ses měl poučit.“

„Ale, strýčku...“

„Je to velice schopný mentat, ten Piter, nemyslíš, Feyde?“

„Ano, ale...“

„Aha! Je tady *ale*! Ale konzumuje moc koření, baští ho jako bonbony. Podívej se na jeho oči! Jako kdyby přišel rovnou z Arrakénu jako jeden z místních pracujících. Je schopný ten Piter, *ale* podléhá emocím a má sklon k vášnivým výbuchům. Je schopný ten Piter, *ale* přesto může dělat chyby.“

Tón Piterova ztichlého hlasu zněl chmurně: „Zavolal jste mě sem, barone, abyste kritizováním moji výkonnost otupil?“

„Otupil tvoji výkonnost? Vždyť mě znáš, Pitere. Chci pouze, aby můj synovec pochopil, že každý mentat má svoje omezení.“

„Cvičíte už mého nástupce?“ chtěl vědět Piter.

„Tvého nástupce? Proboha, Pitere, kde bych sehnal tak prohnaného a úskočného mentata, jako jsi ty?“

„Tam, kde jste sehnal mě, barone.“

„To bych možná měl,“ zauvažoval nahlas baron. „Poslední dobou skutečně budíš dojem jakési nevyrovnanosti. A toho koření co spořádáš!“

„Jsou moje potěšení příliš nákladná, barone? Máte proti nim něco?“

„Můj milý Pitere, tvoje potěšení tě se mnou svazují. Jak bych proti něčemu takovému mohl něco mít? Chci pouze, aby si můj synovec tvůj vztah ke koření uvědomil.“

„Jsem tedy jako předváděcí model,“ řekl Piter. „Mám tan-

čít? Mám důležitému panu Feydu-Rauthovi předvádět všechno, co umím...”

„Přesně tak. Jsi jako předváděcí model,“ potvrdil baron. „Ale teď už mlč.“ Zaletěl pohledem na Feyda-Rauthu, uvědomil si jeho ústa s plnými rty, v koutcích svěšená, genetický rys Harkonnenů, jejichž linii teď nevýrazně křivilo pobavení. „Toto je mentat, Feyde. Prodělal výcvik a modifikaci, aby byl schopen vykonávat určité povinnosti. Nelze však přehlédnout skutečnost, že mu dali lidské tělo. Což je závažný nedostatek. Někdy si říkám, že naši předkové měli pravdu, když dělali myslící stroje.“

„V porovnání se mnou to byly hračky,“ odfrkl Piter. „Vy sám, barone, byste ty *stroje* dokázal překonat.“

„Možná,“ odtušil baron. „Ach, ano...” Nadechl se zhluboka a říhl. „A teď, Pitere, nastiň mému synovci důležité detaily našeho tažení proti rodu Atreidů. Předved’ se nám, prosím, jako mentat.“

„Varoval jsem vás, barone, abyste se s informacemi tohoto druhu nesvěřoval člověku tak mladému. Podle mého...”

„To si rozhodnu sám,“ přerušil ho baron. „Poroučím ti, mentate, abys předvedl něco z toho, co dokážeš.“

„Budiž,“ souhlasil Piter. Narovnal se a zaujal pózu znázorňující přehnanou důstojnost – jako by si nasadil jinou masku, ale tentokrát na celé své tělo. „Za několik dní standardního času nastoupí všichni příslušníci domu vévody Leta s celou výbavou na přepravní kosmickou loď Gildy směřující na Arrakis. Gilda je vyloží spíše u města Arrakénu než u našeho Kartága. Vévodův mentat, Thufir Hawat, dospěje ke správnému závěru, že obrana Arrakénu je snadnější.“

„Poslouchej pozorně, Feyde,“ řekl baron. „Povšimni si, že jde o plány v plánech jiných plánů.“

Feyd-Rautha přikývl a pomyslel si: *Na tom je ještě něco víc. Ten starý kruťas mě konečně chce zasvětit do svých tajných plánů. Musí myslet smrtelně vážně, že se stanu jeho následníkem.*

„Existuje několik potenciálních alternativ,“ pokračoval Piter. „Já soudím, že rod Atreidů poletí na Arrakis. Nesmíme však vyloučit možnost, že se vévoda dohodl s Gildou, aby ho přestěhovala na nějaké jiné, bezpečné místo vně celé soustavy. Stalo se,

že jiní za podobných okolností raději volili vyhnanství, vzali zbraně a ochranné štíty a odletěli za hranice Impéria.“

„Vévoda je příliš hrdý a nic takového neudělá,“ poznamenal baron.

„Je to jen možnost,“ řekl Piter. „Avšak pro nás by konečný efekt byl stejný.“

„Ne, to by nebyl!“ zavrčel baron. „Já musím mít jeho mrtvolu a jistotu, že jeho rod zanikne...“

„To se s největší pravděpodobností stane,“ řekl Piter. „Existují určité náznaky, z nichž lze usoudit, že se rod chystá zradit Impérium. Vévoda podle všeho nic takového nezamýšlí.“

„Ach tak,“ vydechl baron úlevou. „Pokračuj s výkladem, Pitere.“

„V Arrakénu se vévoda se svou rodinou usadí v rezidenčním sídle, které naposledy obývali hrabě a lady Fenringovi.“

„Velvyslanec u pašeráků,“ uchichl se baron.

„Velvyslanec u koho?“ nechápal Feyd-Rautha.

„Váš strýček žertuje,“ vysvětloval Piter. „Říká hraběti Fenringovi velvyslanec u pašeráků proto, aby naznačil, že o pašeráckou aktivitu na Arrakisu se zajímá imperátor.“

Feyd-Rautha upřel na strýce nechápavý pohled. „Proč?“

„Nebud' blázen, Feyde,“ utrl se baron. „Dokud nebude mít Impérium na záležitosti Gildy žádný vliv, jak by tomu mohlo být jinak? Jak jinak by se špioni a atentátníci mohli dostat do všech končin?“

Ústa Feyda-Rauthy se zmohla jen na nehlasné: „Aha!“

„V rezidenčním sídle jsme připravili určité akce,“ pokračoval Piter. „Na atreidského dědice bude spáchán atentát – atentát, který by mohl být úspěšný.“

„Pitere,“ zaduněl baron, „naznačil jsi...“

„Naznačil jsem, že k nešťastným náhodám může dojít,“ řekl Piter. „Ale ten atentát musí vypadat věrohodně.“

„Ach, ale ten mládenec má takové sladké mladé tělo,“ povzdychl baron. „Jistě, představuje potenciálně větší nebezpečí než jeho otec... s přihlédnutím k tomu, jak ho ta jeho čarodějnická matka drezíruje. Ztracená ženská! No nic, Pitere, pokračuj prosím.“

„Hawat usoudí, že jsme na něho nasadili nějakého agenta,“ pokračoval Piter. „Podezření padne na doktora Yueha, který

naším agentem skutečně je. Ale Hawat už provedl šetření a zjistil, že náš doktor je absolventem Sukovy školy a že prodělal zvláštní imperiální kondicionování – z toho lze usoudit, že je natolik spolehlivý, že by mohl sloužit rovnou u imperátora. Imperiální kondicionování má obrovskou váhu. Předpokládá se, že důsledky téhle kúry nelze odstranit, aniž přitom dotyčný nezahyne. Jak však kdosi kdysi poznamenal, se správnou pákou může člověk pohnout planetou. My jsme našli páku, která pohnula doktorem.“

„Jakou?“ zeptal se Feyd-Rautha. Tento moment mu připadal fascinující. *Každý* přece ví, že imperiální kondicionování nemůže člověk neutralizovat.

„Až jindy,“ prohodil baron. „Pokračuj, Pitere.“

„Místo Yueha předhodíme Hawatovi vrcholně zajímavého podezřelého,“ řekl Piter. „Samotná nestoudnost takového podezření způsobí, že Hawat soustředí svoji pozornost na ni.“

„Na ni?“ otázal se Feyd-Rautha.

„Na samotnou lady Jessiku,“ řekl baron.

„Není to úžasné?“ holedbal se Piter. „Hawat se bude touto kandidátkou ve svých úvahách obírat natolik, že se jeho mentatská výkonnost zhorší. Možná se ji pokusí i zabít.“ Piter se zamračil: „Ale podle mě nebude něčeho takového schopen.“

„Nechceš, aby byl, že?“ neodpustil si baron.

„Nerušte mě,“ odsekl Piter. „Zatímco se bude Hawat zabývat lady Jessikou, rozptýlíme jeho pozornost dále tím, že vyvoláme povstání v několika posádkových městech a podobně. Ta budou potlačena. Vévoda musí uvěřit, že si získává jistý stupeň bezpečí. Pak, až dozraje čas, dáme pokyn Yuehovi a udeříme svou hlavní silou..., ale...“

„Jen do toho, pověz mu všechno,“ pobídl ho baron.

„Udeříme s posilou dvou legií sardaukarů přestrojených do harkonnenských uniforem.“

„Sardaukarů!“ vydechl Feyd-Rautha. Pronikavě si vybavil to hrůzostrašné imperiální vojsko, nemilosrdné zabijáky, fanatické vojáky padíšáha imperátora.

„Vidíš, jak ti důvěřuju, Feyde,“ řekl baron. „Ani v nejmenším se o tom nesmí dozvědět žádný jiný velkorod, jinak by se mohl landsraad spojit proti imperiálnímu rodu a nastal by zmatek.“

„Avšak hlavně jde o následující,“ pronesl důrazně Piter. „Jelikož byl rod Harkonnenů využit k tomu, aby vypral za imperátora špinavé prádlo, získali jsme tím obrovskou výhodu. Je to nebezpečná výhoda, jistě, ale když se využije obezřele, vytěží z ní Harkonnenové větší bohatství, než má kterýkoli jiný rod v Impériu.“

„Nedokážeš si, Feyde, ani představit, jaké bohatství je ve hře,“ poznamenal baron. „Ani v nejdivočejších představách. Pro začátek získáme nezrušitelné členství ve správní radě společnosti CHOAM.“

Feyd-Rautha přikývl. Bohatství, to je něco. A CHOAM byla k němu klíčem; každý vznešený rod z titulu členství ve správní radě ukrajoval z fondu společnosti, co mohl. Členství ve správní radě CHOAM bylo nepopiratelným důkazem politické moci v Impériu, jelikož zakládalo právo hlasovat v landsraadu, který představoval protiváhu imperátora a *jeho* podporovatelů.

„Vévoda Leto se může pokusit uprchnout k těm několika fremenským ubožákům, co žijí na pokraji pouště,“ pokračoval Piter. „Nebo se může pokusit poslat do toho imaginárního bezpečí svoji rodinu. Ale tu cestu blokuje jeden ze zmocňenců Jeho Veličenstva – planetární ekolog. Možná si na něho vzpomínáte – Kynes.“

„Feyd si na něj pamatuje,“ řekl baron. „Tak jen dál.“

„Vy se nijak nedokážete rozplývat blahem, barone,“ prohlásil Piter.

„Tak pokračuj, poroučím ti to!“ zahřměl baron.

Piter pokrčil rameny. „Jestliže půjde všechno podle plánu,“ pokračoval, „rod Harkonnenů bude mít do jednoho roku standardního času na Arrakisú léno. Váš strýc se stane správcem toho léna. Na Arrakisú bude vládnout jeho *osobní* zplnomocněnec.“

„Další zisky,“ prohodil Feyd-Rautha.

„To jistě,“ potvrdil baron. A pomyslel si: *Je to nakonec spravedlivé. My jsme ti, kdo zkontrolovali Arrakis... až na těch několik fremenských bastardů, kteří se ukrývají na okraji pouště... a pár krotkých pašeráků, kteří jsou připoutáni k té planetě stejně pevně jako místní pracovní síly.*

„A velkorody se dozví, že baron zničil Atreidy,“ řekl Piter. „To se dozví.“

„To se dozví,“ vydechl baron.

„Nejpůvabnější ze všeho je to,“ dodal Piter, „že se to dozví taky vévoda. On to vlastně ví. Již teď může tušit past.“

„To je fakt, že to vévoda ví,“ potvrdil baron a z jeho hlasu zazněl tón smutku. „Nemůže to nevědět... o to je to smutnější.“

Baron se pohnul a poodstoupil od glóbu Arrakis. Když se vynořil ze stínů, vynikly právě rozměry jeho postavy – odpudivě a nesmírně otlé. A mírná vyboulení pod záhyby jeho tmavého roucha prozrazovala, že veškerý ten tuk je zčásti nadnášen přenosnými suspenzory připoutanými řemeny k tělu. Ve skutečnosti mohl vážit snad dvě stě kilo standardu, ale jeho nohy nenesly víc než padesát.

„Mám hlad,“ zabručel baron a rukou plnou prstenů si otřel masité rty; pak svýma očima obalenýma tukem shlédli na Feyda-Rauthu. „Pošli pro jídlo, můj milý. Než si půjdeme lehnout, najíme se.“

Takto pravila sv. Alia, Vládkyně nože: „Ctihodná matka musí v sobě spojovat svůdné neřesti kurtizány a nedotknutelnou velebnost panenské bohyně a udržovat tyto vlastnosti v napětí tak dlouho, dokud moc a síla jejího mládí trvají. Až mládí a krása zmizí, pak zjistí, že ten meziprostor, kdysi vyplněný napětím, se stane zdrojem důvtipu a důmyslnosti.“

PRINCEZNA IRULÁN:

MUAD'DIB, RODINNÉ ZÁPISKY

„Nuže, Jessiko, co bys teď měla říct za sebe?“ zeptala se Ctihodná matka.

Bylo to toho dne, kdy Paul prošel mučivou zkouškou, a caladanský zámek se zvolna nořil do večerního šera. Obě ženy byly o samotě v Jessičině dopoledním pokoji, zatímco Paul čekal v sousední, zvukotěsné komnatě pro rozjímání.

Jessica stála čelem k jižním oknům. Hleděla na večerem tlumené odstíny louky a řeky, ale nevnímala je. Slyšela, co se Ctihodná matka ptá, ale její otázku nevnímala.

Kdysi dávno se odehrála jiná trýznivá zkouška – již před mnoha lety. Vyzábělé děvče s vlasy barvy bronz a tělem mučeným záchvěvy puberty vstoupilo tehdy do pracovny Ctihodné matky Gaius Heleny Mohiamové, vedoucí proktorky školy Bene Gesserit na planetě Wallach IX. Jessica sklopila oči ke své pravé ruce, promnula prsty a hlavou jí prolétla vzpomínka na bolest, ochromující strach a hněv.

„Chudinka Paul,“ zašeptala.

„Na něco jsem se tě ptala!“ Hlas stařeny zněl úsečně, naléhavě.

„Cože? Ach...,“ Jessica přetrhla nit ke vzpomínkám na minulost a otočila se ke Ctihodné matce, která seděla zády ke kamenné stěně mezi dvěma západními okny. „Co chcete, abych řekla?“

„Co chci, abys řekla? Co chci, abys řekla?“ V hlase stařeny zněl nemilosrdně posměvačný tón.

„No co, porodila jsem syna!“ vzplanula Jessica. A věděla, že ji stařena vyprovokovala schválně.

„Měla jsi příkázáno, abys Atreidům dala pouze dcery.“

„Pro něho to však tolik znamenalo,“ omlouvala se Jessica.

„A ty sis ve své pýše myslela, že můžeš přivést na svět Kwisatze Haderacha!“

Jessica vzdorovitě pohodila hlavou. „Cítila jsem, že to vyloučeno není.“

„Myslela jsi pouze na to, že tvůj vévoda touží po synovi,“ utrhla se stařena. „Ale s jeho touhami nepočítáme. Atreidská dcera se mohla provdat za Harkonnenova následníka a vyplnit tak chybějící článek. Beznadějně jsi záležitosti zkomplikovala. Teď možná ztratíme obě krevní linie.“

„Nejste neomylní,“ řekla Jessica. Vzdorně čelila pevnému, pronikavému pohledu starých očí.

Posléze stařena zabručela: „Co se stalo, stalo se.“

„Přísahala jsem si, že svého rozhodnutí nikdy litovat nebudu,“ prohlásila Jessica.

„Jak ušlechtilé,“ ušklíbla se Ctihodná matka. „Žádná lítost. Uvidíme, až se staneš pronásledovaným člověkem, na jehož hlavu je vypsána odměna. Až se každý proti tobě obrátí a bude usilovat o život tvůj a život tvého syna.“

Jessica zbledla. „Jiná možnost není?“

„Jiná možnost? Na to se benegesseritanka musí ptát?“

„Ptám se jen na to, co svými vynikajícími schopnostmi vidíte v budoucnosti.“

„V budoucnosti vidím to, co jsem v ní viděla již v minulosti. Ty, Jessiko, moc dobře znáš schéma našich záměrů. Lidská rasa si uvědomuje svoji smrtelnost a bojí se, že její genetické dědictví bude stagnovat. Je to v krvi – to vnitřní nutkání míchat genetické znaky bez plánu. Impérium, společnost CHOAM, všechny velkorody, to jsou jenom třísky na cestě, kudy se bude valit povodeň.“

„CHOAM,“ pronesla nepřiliš hlasitě a nepřiliš zřetelně Jessica. „Předpokládám, že se již rozhodlo, jak si rozdělí půdu na Arrakis.“

„CHOAM je jen korouhvička doby,“ řekla stařena. „Imperátor a jeho přátelé nyní ovládají padesát devět celých šedesát pět setin procenta hlasů ve správní radě CHOAM. Jistěže cítí zisky, a podobně jako ostatní tuší, že tyto zisky jim zvýší hlasovací podíl. Takový je vzorec historie, děvče.“

„To je přesně to, co právě teď potřebuji,“ poznamenala Jessica. „Přehled o historii.“

„Nebud' jízlivá, holčičko! Ty víš stejně dobře jako já, jaké síly nás obklopují. Naše civilizace má tři hroty: imperiální dvůr a jako protiváhu federované velkorody z landsraadu, a mezi oběma stojí Gilda s tím svým zatraceným monopolem na meziplanetární přepravu. Tříhrotová struktura je ze všech sociálních struktur nejméně stabilní. Ta by sama o sobě byla dost špatná bez toho, že vše komplikuje feudální podnikatelská kultura, která se obrací k vědě zády.“

Z hlasu Jessiky zazněla hořkost: „Třísky proti povodni – a tato tříska zde je vévoda Leto, a tato tříska jeho syn, a tato tříska...“

„Ach, přestaň, děvče. Vydala ses na tu cestu s plným vědomím, jak těsně vede kolem propasti.“

„Jsem z Bene Gesseritu: Existuji pouze proto, abych sloužila,“ citovala Jessica.

„To je pravda,“ řekla stařena. „A teď už můžeme doufat jen v to, že zabráníme, aby se tvůj příklad nerozšířil jako požár, a že z klíčových pokrevních linií zachráníme, co se dá.“

Jessica zavřela oči a ucítila, jak se jí zevnitř na víčka tlačí

slzy. S námahou potlačila vnitřní chvění, vnější chvění, přerývaný dech, nepravidelný tep a pocení dlaní. Posléze řekla: „Za svoji chybu zaplatím.“

„A tvůj syn zaplatí s tebou.“

„Budu ho chránit, jak jen budu moci.“

„Chránit!“ odfrkla stařena. „Ty dobře víš, jaké to skrývá úskalí! Chraň svého syna příliš dobře, Jessiko, a nevyroste z něj ani natolik silný jedinec, aby naplnil *vůbec nějaký* osud.“

Jessica se otočila a vyhlédla oknem do houstnoucí tmy. „Je ta planeta Arrakis skutečně tak hrozná?“

„Je dost zlá, ale ne zas tak zcela. Missionaria protectiva tam již působila a připravila do jisté míry půdu.“ Ctihodná matka se s námahou postavila na nohy a vyrovnala záhyb svého roucha. „Zavolej sem chlapce. Budu muset brzy odejít.“

„Musíte?“

Stařenin hlas zjhl. „Jessiko, holčičko, moc ráda bych byla na tvém místě a převzala tvoje strasti. Ale každá z nás musí jít svou cestou.“

„Já vím.“

„Mám tě ráda jako žádnou ze svých vlastních dcer, ale nesmím dopustit, aby to křížilo moje povinnosti.“

„Chápu... ty povinnosti.“

„Co jsi, Jessiko, udělala a proč jsi to udělala – obě víme. Ale laskavost mě nutí ti říct, že je malá naděje, aby se tvůj chlapec stal konečným produktem snah Bene Gesseritu. Ty samotná si nesmíš dělat velké naděje.“

Jessica setřela na znamení hněvu slzu z koutků svých očí. „Nutíte mě, abych si připadala opět jako malá holka – a odříkala zpaměti svou první úlohu.“ Soukala ze sebe slova: „Lidé se nikdy nesmějí pokořit zvířatům.“ Otrásla se vzlykem bez slz. Ztichlým hlasem dodala: „Jsem tak osamělá.“

„To by měla být jedna ze zkoušek,“ řekla stařena. „Lidé jsou téměř vždy osamělí. Teď pošli pro chlapce. Má za sebou dlouhý, hrozný den. Ale měl dost času na přemýšlení a vzpomínání a já se ho musím ještě zeptat na ty jeho sny.“

Jessica přikývla, zamířila ke dveřím do komnaty pro rozjímání a otevřela je. „Paule, pojď sem, prosím.“

Paul vstoupil a schválně se pomalu loudal. Na matku pohlédl, jako by ji nikdy neviděl. Když se dotkl očima Ctihodné

matky, objevila se v nich ostražitost, ale tentokrát ji pozdravil krátkým úklonem hlavy, jak zdraví rovný sobě rovného. Zasluchl, jak za ním matka zavřela dveře.

„Mladý muži,“ začala stařena, „vraťme se k tomu povídání o snech.“

„Co chcete vědět?“ zeptal se.

„Zdají se ti sny každou noc?“

„Ne takové, které by stálo za to si pamatovat. Mohu si zapamatovat každý sen, ale některé za to stojí, jiné nikoli.“

„Jak ten rozdíl poznáš?“

„Prostě to vím.“

Stařena sklouzla očima z Paula na Jessiku a zase zpět. „Co se ti zdálo minulé noci? Stálo za to si to pamatovat?“

„Ano.“ Paul zavřel oči. „Zdálo se mi o nějaké jeskyni... a o vodě... a byla tam nějaká dívka – velmi vyhublá a s velkýma očima. Její oči byly úplně modré, beze stopy bělma. Mluvím k ní a říkám jí o vás, o tom, že jsem na Caladanu viděl Ctihodnou matku.“ Paul otevřel oči.

„A to, co jsi řekl neznámé dívce o tom, že jsi mě viděl, to se stalo dnes?“

Paul přemýšlel, pak pokračoval: „Ano. Řekl jsem té dívce, že jste přišla a vtiskla mi pečeť neobvyklosti.“

„Pečeť neobvyklosti,“ vydechla stařena a znovu rychle, ale krátce pohlédla na Jessiku, pak obrátila svou pozornost na Paula. „Nyní mi, Paule, podle pravdy pověz, zda se ti často zdá to, co se později stane.“

„Ano. O té dívce se mi zdálo již dříve.“

„Ale? Znáš ji?“

„Poznám ji.“

„Vyprávěj mi o ní.“

Paul opět zavřel oči. „Nacházíme se na nějakém malém místě mezi skalisky, která je chrání. Je téměř noc, ale je horko a mezerou mezi skalisky vidím pásy písku. Čekáme... čekáme na něco... mám jít a setkat se s nějakými lidmi. A ona má strach, ale snaží se ho přede mnou skrýt, a já jsem vzrušen. A ona říká: ‚Vyprávěj mi o vodách tvého rodného světa, Usúle.‘“ Paul otevřel oči. „Není to zvláštní? Mým rodným světem je Caladan. Nikdy jsem o planetě Usúla neslyšel.“

„Je v tom snu ještě něco?“ naléhala Jessica.

„Ano. Ale možná že tím *Usúle* minila mě,“ usoudil Paul.
„Právě mě to napadlo.“ Znovu zavřel oči. „Žádá mě, abych jí vyprávěl o vodách. A já ji беру za ruku. A říkám, že jí přednesu báseň. A přednáším, ale pak jí musím vysvětlovat některá slova – jako pláž a příboj a chalupy a rackové.“

„Jakou báseň?“ zeptala se Ctihodná matka.

Paul otevřel oči. „Je to jedna z hudebních básní Gurneyho Hallecka pro smutné chvíle.“

Za Paulem začala Jessica recitovat:

*„Vzpomínám na slaný kouř z ohně na pláži
a na stíny pod sosnami –
spolehlivé, neposkvřené... neměnné –
Rackové se usadili na zemi,
bílá na zeleni...
A mezi sosnami přilétá vítr,
aby rozkýval stíny;
rackové rozpřahují křídla,
vzlétají
a vyplňují nebe chechtotem,
a já slyším vítr
vanoucí pláží
a zpěněný příboj,
a vidím, že náš oheň
sežehl mořské chalupy.“*

„To je ona,“ řekl Paul.

Stařena se pátravě zahleděla na Paula: „Mladý muži, jakožto proktorka Bene Gesseritu hledám Kwisatze Haderacha, mužského potomka, který se skutečně může stát jedním z nás. Tvoje matka ho jako možnost vidí v tobě, ale ona se dívá očima matky. Možnost, tu vidím také, ale nic víc.“

Zmlkla a Paul pochopil, že chce, aby promluvil. Ale schválně vyčkával.

Po chvíli se ozvala: „Nechť je tedy po tvém. Máš v sobě hloubku; to vím jistě.“

„Mohu už jít?“ zeptal se.

„Nemáš zájem si vyslechnout, co ti Ctihodná matka může povědět o Kwisatzi Haderachovi?“ ozvala se Jessica.

„Řekla, že ti, kdo se jím pokusili být, zemřeli.“

„Ale já ti mohu pomoci tím, že ti naznačím, proč neuspěli,“ pronesla Ctihodná matka.

Hovoří v náznacích, pomyslel si Paul. *Ona ve skutečnosti neví.* A nahlas řekl: „Naznačujte tedy.“

„A vlezte mi na záda?“ Ušklíbla se, na starém obličejí se objevilo mřížoví z vrásek. „Ale budiž: Ten, kdo se podrobuje, vládne.“

Pocítil úžas; hovořila o tak základních věcech, jako je napětí v rámci významu. Skutečně si myslela, že ho jeho matka ničemu nenaučila?

„To má být náznak?“ zeptal se.

„Nejsme zde proto, abychom si hráli se slovíčky nebo se dohadovali o jejich významu,“ řekla stařena. „Vrba se podrobuje větru a vede se jí dobře, až jednoho dne je z ní mnoho vrb – hráz proti větru. To je poslání vrby.“

Paul se na ni pozorně zahleděl. Řekla *poslání* a on ucítil, jak ho to slovo udeřilo a znovu infikovalo svým smyslem. Zalila ho náhlá vlna hněvu vůči ní: pošetilá stará čarodějnice s ústy plnými prázdných frází.

„Vy si myslíte, že bych mohl být ten Kwisatz Haderach,“ řekl. „Mluvíte o mně, ale dosud jste neřekla ani slovo o tom, co máme udělat, abychom pomohli mému otci. Slyšel jsem vás, jak jste hovořila s mou matkou. O mém otci mluvíte, jako by už byl mrtev. Ale on ještě není!“

„Kdyby existovalo něco, co by se pro něho dalo udělat, udělali bychom to,“ zabručela stařena. „Snad bychom mohli zachránit tebe. Není to jisté, ale možné. Pro tvého otce však nelze učinit nic. Až se toto naučíš přijmout jako skutečnost, naučíš se *skutečné* benegesseritské lekci.“

Paul si povšiml, jak ta slova jeho matkou otřásla. Rozhněvaně na stařenu pohlédl. Jak mohla o jeho otci něco takového vyslovit? Dusil se nesouhlasem.

Ctihodná matka pohlédla na Jessiku. „Dáváš mu výcvik podle našich návyků – povšimla jsem si těch známek. Na tvém místě bych udělala totéž. Pravidla ať jdou k čertu.“

Jessica přikývla.

„Ale radím ti,“ řekla důrazně stařena, „aby ses řídila přesným postupem výchovy. V zájmu svého bezpečí potřebuje Hlas. Do-

brý základ už má, ale my obě víme, kolik toho ještě potřebuje..., a to přímo zoufale.“ Přistoupila těsně k Paulovi, zabodla do něho pronikavé oči. „Sbohem, mladíku. Doufám, že to dokážeš. Ale když to nedokážeš – no, my přesto uspějeme.“

Ještě jednou pohlédla na Jessiku. Mezi nimi přeskočila jiskra porozumění. Pak se stařena z místnosti vznešeně vzdálila, jen její roucho šustělo, ale už se neohlédla. Místnost a ti, co v ní zůstali, byli náhle odříznuti od jejích myšlenek.

Když před chvílí od ní odvrátila Ctihodná matka naposledy dy tvář, Jessica si stačila povšimnout, že na ní byly slzy. Ty slzy skličovaly víc než jakákoli slova nebo výmluvné pohledy, které si toho dne vyměnily.

Dočetli jste se, že Muad'Dib neměl na Caladanu žádné kamarády svého věku. Nebezpečí byla příliš velká. Ale měl opravdu úžasné společníky a učitele v jedné osobě. Byl to Gurney Halleck, trubadúr a válečník. Když budete pročítat tuto knížku, můžete si některé z Gurneyho písní zazpívat. Byl to Thufir Hawat, starý mentat, mistr assassi-nů, který vtiskoval strach i do srdce padišáha imperátora. Byl to Duncan Idaho, velmistr meče z rodu Ginázů; doktor Wellington Yueh, jméno černé zrádcovství, ale jasné učenostmi; lady Jessica, která svého syna vedla cestou benegesseritských návyků, a – samozřejmě – vévoda Leto, jehož schopnosti jako otce byly dlouho přehlíženy.

PRINCEZNA IRULÁN:
DĚTSKÁ MINULOST MUAD'DIBA

Thufir Hawat vklouzl do výcvikové místnosti caladanského zámku a tiše za sebou zavřel dveře. Na chvíli zůstal stát, připadal si starý a unavený a otupělý. Levá noha ho bolela v místě, kde byl kdysi zraněn ještě v době, kdy sloužil u starého vévody.

Už tři jejich generace, pomyslel si.

Přeletěl soustředěným pohledem rozměrnou místnost, jasně zalitou poledním světlem pronikajícím okny ve střeše, a spat-

řil chlapce, který tu seděl zády ke dveřím a soustředěně hleděl do papírů a map rozložených po stole z jilmového dřeva.

Kolikrát mám opakovat, aby si ten kluk nikdy nesedal zády ke dveřím? Hawat si odkašlal.

Paul zůstal skloněn nad tím, co studoval.

Okny ve stropě proplul stín mraku. Hawat si znovu odkašlal.

Paul se narovnal a promluvil, aniž se otočil. „Já vím. Sedím ke dveřím zády.“

Hawat potlačil úsměv a zamířil rázným krokem přes místnost. Když se zastavil u rohu stolu, Paul k němu, starému a prošeďivělému, vzhlédl. Hawatovy oči byly jako dvě tůňky, plné ostražitosti, zasazené do snědého a vráskami zbrázděného obličej.

„Slyšel jsem, jak jdeš halou,“ poznamenal Paul. „A slyšel jsem, jak otvíráš dveře.“

„Ty zvuky, co jsem vydával, mohl někdo napodobit.“

„Ten rozdíl bych poznal.“

To by tedy mohl, pomyslel si Hawat. Ta jeho čarodějnická matka mu dává důkladný výcvik, to jistě. Copak tomu říká ta její vzácná škola? Možná proto sem vyslali starou proktorku, aby zahнала naši drahou lady Jessiku zpátky do řady.

Hawat odtáhl židli od Paula a posadil se čelem ke dveřím. Udělal to vyzývavě, pak se opřel a prohlížel si pozorně místnost. Najednou mu připadala jako podivné, neznámé místo. Většinu jejího vybavení již odeslali na Arrakis. Zůstal studijní stůl, a taky zrcadlo pro výcvik v šermu se svými nehybnými hranolky krystalů a vedle něho cvičná figurína, záplatovaná a vycpaná vatou, která připomínala starodávného pěšáka, zohaveného a nesčíslněkrát zraněného ve válkách.

Tam stojím já, napadlo Hawata.

„Thufire, na co myslíš?“ zeptal se Paul.

Hawat stočil pohled na chlapce. „Myslel jsem na to, že už brzy odtud všichni odejdeme a že toto místo možná už nikdy neuvidíme.“

„Zarmucuje tě to?“

„Zarmucuje? Ale kdepak! Loučení s přáteli zarmucuje. Svět je jenom svět.“ Letmo pohlédl na mapy na stole. „A Arrakis je jenom jiný svět.“

„Poslal tě otec, abys zjistil, jak na tom jsem?“

Hawat se s nelibostí zamračil – ten chlapec v něm četl jako v otevřené knize. Přikývl. „Říkáš si, že by bylo slušnější, kdyby se zde objevil sám, ale musíš si uvědomit, kolik má starostí. Zastaví se později.“

„Studuji právě bouře na Arrakis.“

„Bouře, aha.“

„Zdá se, že jsou dost nepříjemné.“

„*Nepříjemné* – to je příliš opatrný výraz. Ty bouře vznikají v šířce šest nebo sedm tisíc kilometrů a živí se vším, co je může popohnat, ať je to Coriolisova síla, jiná bouře, cokoli, co obsahuje jen trochu energie. Mohou se hnát rychlostí až sedm set kilometrů za hodinu a unášet s sebou všechno pohyblivé, co se jim postaví do cesty – písek, prach, všechno. Mohou odtrhat maso od kostí a kosti rozleptat na třísky.“

„Proč nemají systém pro pozorování počasí?“

„Arrakis má svoje speciální problémy, náklady jsou tam vyšší, a byly by nutné prostředky na zřízení a podobně. Gilda chce za meteorologické satelity šílené částky a rod tvého otce nepatří k těm hodně bohatým, chlapče. Vždyť to víš.“

„Viděl jsi někdy fremeny?“

Myšlenky toho mládence dneska těkají z místa na místo, uvědomil si Hawat.

„Jako bych je neviděl,“ odpověděl. „Je těžké je odlišit od lidí z grabenů a líst. Všichni nosí ty velké vlající pláště. A v uzavřeném prostoru děsně zapáchají. To od těch obleků, které nosí – říkají jim *filtršat* – ty regenerují tělesnou vlhkost k opětovnému použití.“

Paul polkl, jak si náhle uvědomil sliny v ústech, a vzpomněl si na sen o žízni. To, že by ti lidé potřebovali vodu tak nutně, aby ji získávali regenerací vlhkosti vlastního těla, zapůsobilo na něho velmi tísnivě. „Voda je tam vzácná,“ poznamenal.

Hawat přikývl, a v duchu si řekl: *Snad se mi daří přiblížit mu, jaký má ta planeta význam jako nepřítel. Je šílenství tam přijít a nebýt na ni předem psychicky připraven.*

Venku již před chvílí začalo pršet, ale Paul si to uvědomil až teď a vzhledl k oknu. Spatřil, jak se po šedivém metaskle rozlévá mokro. „Voda,“ zašeptal.

„Naučíš se mít o vodu velkou starost,“ řekl Hawat. „Jako vévodův syn jí budeš mít vždy dostatek, ale všude kolem sebe uvidíš známky tísnivé žízně.“

Paul si zvlhlčil jazykem rty a v myšlenkách se vrátil o týden zpátky, k trýznivé zkoušce se Ctihodnou matkou. Také Ctihodná matka o hladu po vodě něco povídala.

„Dozvíš se o pohřebních planinách,“ řekla tehdy, „o neúrodných rovinách, které jsou prázdné, o pustinách, kde neexistuje nic jiného než koření a píseční červi. Budeš přivírat oči, abys otupil sluneční výheň. Úkryt bude představovat díra mimo dosah větru a pohledu jiných očí. Budeš se pohybovat na svých dvou vlastních nohou – bez toptéry a pozemního vozidla a jezdeckého koně.“

Ale Paula zaujal spíše její tón – zpěvavý a kolísavý – než její slova.

„Když člověk žije na Arrakis,“ řekla potom, „ví, že země, chala, je neobydlená. Tvými přáteli se stanou měsíce, slunce tvým nepřítelem.“

Tehdy jeho matka zřejmě opustila své strážní místo u dveří, jelikož vycítil, že přišla a postavila se vedle něho. Vzhledla ke Ctihodné matce a otázala se: „Nevidíte žádnou naději, Vaše Ctihodnosti?“

„Pro otce nikoli.“ A stařena mávnutím ruky Jessiku umlčela a pohlédla na Paula. „Vryj si, mládenče, do paměti: Svět spočívá na čtyřech sloupech...“ Vztyčila čtyři prsty s nápadnými klouby „...na učenosti moudrých, spravedlnosti velkých, víře pravdivých a odvaze statečných. Ale každý z nich je k ničemu..., sevřela prsty v pěst, „...když neexistuje vládce, který ovládá umění vládnout. Z *tohoto* učiň vědu svého pokolení!“

Od toho dne, kdy ho navštívila Ctihodná matka, uplynul týden. A teprve až nyní začala její slova vyznívat v celé své hloubce. Teď, kdy seděl s Thufirem Hawatem ve výcvikové místnosti, Paul ucítil, jak jím projela pronikavá bolest ze strachu. Pohlédl na mentata, který se tvářil nechápavě a zamračeně.

„Kde se tvoje myšlenky celou tu dobu toulaly?“ zeptal se Hawat.

„Setkal ses s Ctihodnou matkou?“

„S tou čarodějnickou mluvčí pravdy z Impéria?“ Hawatovy oči ožily zájmem. „Setkal jsem se s ní.“

„Ona...“ Paul zaváhal, zjistil, že o té trýznivé zkoušce nedokáže Hawatovi říct. Zábrany měly hluboké kořeny.

„Prosím? Co ona?“

Paul se dvakrát zhluboka nadechl. „Řekla jednu věc.“ Zavřel oči a vybavoval si její slova, a když promluvil, do jeho hlasu se vloudil stín z jejího tónu: „Ty, Paul Atreides, potomek králů, syn vévody, musíš se naučit vládnout. Tedy to, co se žádný z tvých předků nenaučil.“ Paul otevřel oči a přiznal: „To mě rozzlobilo a namítl jsem, že můj otec vládne celé planetě. Ale ona odpověděla: ‚Ztrácí ji.‘ A já jsem řekl, že můj otec získává bohatší planetu. Ale ona poznamenala: ‚Tu také ztratí.‘ A mě se zmocnila touha běžet a varovat otce, ale ona prohlásila, že ho již varovali – ty, ona samotná a mnozí jiní.“

„To je v podstatě pravda,“ zabručel Hawat.

„Proč tedy odcházíme?“ chtěl vědět Paul.

„Protože tak poručil imperátor. A protože naděje neumírá, navzdory tomu, co ta čarodějnická špiónka prohlásila. A co jiného vytrysklo z té starobylé studnice moudrosti?“

Pravou ruku měl Paul pod stolem sevřenou v pěst a teď k ní sklopil oči. Poručil svým svalům, aby se pomalu uvolnily. *Nějakým způsobem mě ovládla, napadlo ho. Jakým?*

„Požádala mě, abych jí řekl, co to znamená vládnout,“ pokračoval Paul. „A já jsem odpověděl, že to znamená poroučet. Ale ona prohlásila, že se mám ještě co učit.“

To uhodila hřebík na hlavičku, pomyslel si Hawat. Pokynul hlavou Paulovi, aby pokračoval.

„Řekla, že se vládce musí naučit přesvědčovat, nikoli nutit. Řekla, že vládce musí nabídnout nejlepší domov, aby přilákal nejlepší muže.“

„A jak podle ní přilákal tvůj otec muže, jako je Duncan a Gurney?“ zeptal se Hawat.

Místo odpovědi pokrčil Paul rameny. „Pak řekla, že dobrý vládce musí zvládnout řeč svého světa, která je v každém světě jiná. A já jsem si myslel, že míní to, že se na Arrakis nehovoří galašsky, ale ona vysvětlila, že jde o něco zcela jiného. Řekla, že má na mysli řeč skalín a rostlin, řeč, kterou člo-

věk nevnímá pouze ušima. A já jsem poznamenal, že to je to, čemu doktor Yueh říká záhada života.“

Hawat pobaveně vyprskl. „Jak to vzala?“

„Zřejmě ji to hrozně pobouřilo. Řekla, že záhada života není problém, který se má řešit, ale skutečnost, která se má zažít. Tak jsem jí ocitoval první mentatský zákon: ‚Děni nelze pochopit tím, že se zastaví. Pochopení se musí podvolit toku dění, musí s ním splynout a nést se s ním.‘ To ji asi uspokojilo.“

Zdá se, že se z toho dostává, pomyslel si Hawat, *ale ta stará čarodějnice ho musela pořádně vylekat. Proč to udělala?*

„Thufire,“ ozval se Paul, „bude Arrakis tak hrozný, jak říkala?“

„Nic nemůže být *tak* hrozné,“ odtušil Hawat a donutil se k úsměvu. „Vezmi třeba ty fremeny, ty vyvrhele z pouště. Na základě analýzy první aproximace ti mohu říct, že je jich mnohem, mnohem víc, než se v Impériu myslí. V poušti žijí lidé, chlapče; hrozně moc lidí a...“ Hawat se dotkl svého spánku šlachovitým prstem. „...a ti z hloubi duše nenávidí Harkonneny. O tom se, chlapče, nesmíš ani náznakem nikde zmínit. Říkám ti to pouze proto, že tvému otci pomáhám.“

„Otec mi vyprávěl o Saluse Secundus,“ řekl Paul. „Víš, Thufire, ta podle řeči je něco jako Arrakis..., možná není tak hrozná, ale dost se mu podobá.“

„Nevíme, jak to vypadá na Saluse Secundus dnes,“ poznamenal Hawat. „Víme jen, jak vypadala kdysi dávno..., v podstatě. Ale z toho, co víme – máš celkem pravdu.“

„Fremeni nám pomohou?“

„Je to možné.“ Hawat povstal. „Dnes odlétám na Arrakis. Mezitím se chovej tak, aby starý člověk, který tě má rád, měl z tebe radost. Chod' sem jako vychovaný mladý muž a sedej si čelem ke dveřím. Ne proto, že bych si myslel, že v zámku číhá nebezpečí; chci jen, aby sis vypěstoval takový zvyk.“

Paul se postavil a začal chodit kolem stolu. „Ty odlétáš dnes?“

„Dnes je pro mě den D a na tobě je řada zítra. Až se příště setkáme, bude to na půdě tvého nového světa.“ Stiskl silně Paulovo pravé nadloktí. „Měj vždy ruku pro uchopení nože volnou. A svůj štít na plný výkon.“ Pustil mu paži, pohladil ho po rameni, rychle se otočil a rázně zamířil ke dveřím.

„Thufire!“ zvolal Paul.

Hawat se zastavil mezi dveřmi a otočil se.

„Nesedávej zády k žádným dveřím,“ poučil ho Paul.

Na vrásčité staré tváři se rozprostřel široký úsměv. „To nebudu, chlapče. Na to můžeš vzít jed.“ A zmizel, když za sebou tiše zavřel dveře.

Paul se posadil na místo, kde před chvílí seděl Hawat, a narovnával papíry. *Ještě jeden den tady*, pomyslel si. Rozhlédl se po místnosti. *Odcházíme*. Ta myšlenka na odchod mu na jedinou připadala mnohem skutečnější než kdykoli dřív. Vybavil si ještě něco, co stařena prohlásila, a to o tom, že svět je souhrn mnoha věcí – lidí, špíny, živé přírody, měsíců, přílivů a odlivů, sluncí – neznámý souhrn nazývaný *příroda*, neurčitý součet bez smyslu pro *nyní*. A ptal se sám sebe: *Co je to nyní?*

Dveře naproti Paulovi se s rachotem otevřely a dovnitř se vpotácel ošklivý muž s náručí plnou zbraní.

„Ale, Gurney Halleck,“ vykřikl Paul. „Ty jsi ten nový zbrojmistr?“

Halleck zavřel dveře tak, že do nich kopl patou. „Vím, že bys byl raději, kdybych si přišel hrát zábavné hry,“ řekl. Rozhlédl se po místnosti a všiml si, že už ji měli v práci Hawatovi muži, kteří ji zkontrolovali a provedli bezpečnostní opatření v zájmu vévodova dědice. Drobné známky kolem dokola to dokazovaly.

Paul se zájmem pozoroval kolébajícího se ošklivce, který vykročil pozpátku, pak se otočil o sto osmdesát stupňů a zamířil s nákladem zbraní ke cvičebnímu stolu. Zjistil, že přes jeho rameno visí devítistrunná baliseta s členitým trsátkem prostrčeným mezi strunami u hlavy hmatníku.

Halleck upustil zbraně na stůl a vyrovnal je do řady – rapíry, malé dýky, kinžály, včelky s pomalou kadencí, štítové opasky. Jizva po signutě brázdící čelist se mu zvlnila, když se obrátil a vyslal přes místnost úsměv.

„Tak, ty trpajzlíku, mi ani nepopřeješ dobrého jitra?“ dožadoval se Halleck. „A jaký to osten jsi zapustil do starce z rodu Hawatů? Ten kolem mě v hale prolítl jako sprinter, který spěchá na pohřeb svého nepřítele.“

Paul v úsměvu poodhalil zuby. Ze všech otcových mužů

měl Gurneyho Hallecka nejraději, znal jeho nálady a nevázanost, jeho *smysl pro humor* a považoval ho spíš za přítele než za najatého šermíře.

Halleck strhl balisetu z ramene a začal ji ladit. „Když nebudeš mluvit, tak nemluv,“ řekl.

Paul se zvedl, udělal několik kroků a zvolal: „Tak co, Gurney, přišli jsme se cvičit v muzicírování, když je čas bojovat?“

„Tak to dnes dopadá se stařešiny,“ opáčil Halleck. Zkusil na nástroji akord a přikývl.

„Kde je Duncan Idaho?“ zeptal se Paul. „Nemá mě teď učit bojovat se zbraněmi?“

„Duncan odletěl na Arrakis jako šéf druhé vlny,“ řekl Halleck. „A tobě zbyl jenom ubohý Gurney, který byl právě odstaven od bojování a netouží po ničem jiném než po muzice.“ Zahrál jiný akord, zaposlouchal se do něho a usmál se. „A rada usoudila, že jsi tak mizerný bojovník, že tě raději budeme učit muzikantské profesi, abys nežil tak úplně zbytečně.“

„Bude tedy asi lepší, když mi zahraješ nějakou baladu,“ vybědl ho Paul. „Chci vědět, jak se *nemá* hrát.“

„Ach haha!“ zasmál se Gurney a spustil Galašská děvčata, a jeho členité trsátko se po strunách jen míhalo, když zpíval:

„Aj, galašská děvčata
dělej to za hrst zlata,
a ta z Duny za lok vody!
Prahneš-li však po slečnách,
jež tě vášní spálí v prach,
okus pannu z Caladanu!“

„Na člověka, který toho s balisetou moc neumí, to nebylo špatné,“ ocenil ho Paul, „ale kdyby moje matka slyšela, že na zámku zpíváš nějakou takovou sprostárnu, nechala by přibít tvoje uši na fasádu jako ozdobu.“

Gurney si natáhl levé ucho. „Na ozdobu by se moc nehodily, moc jsem si je odřel, když jsem naslouchal u klíčových dírek, zatímco jeden mladík, kterého znám, vyluzoval na svou balisetu jakési podezřelé písničky.“

„Tak ty jsi už zapomněl, jaké to je, když najde člověk v posteli písek,“ řekl Paul. Stáhl ze stolu štítový opasek a rychle si jej upnul kolem pasu. „Tak tedy do boje!“

V předstíraném překvapení vytřeštil Halleck oči. „Tak! To tvoje neřestná ruka spáchala ten hnusný čin. Dneska si dej pozor, mladý muži – dej si pozor!“ Popadl rapír a prošvihl jím vzduch, až to zasvištělo. „Dábelsky prahnu po pomstě!“

Paul zvedl druhý rapír, prohnul jej v rukou a zaujal postoj *aguile* s jednou nohou předsunutou. Začal se tvářit slavnostně jako doktor Yueh, ale v komickém provedení.

„Co mi to za ťulpase posílá otec na výcvik ve zbrani,“ zamentoval Paul. „Tento ťulpasovitý Gurney Halleck již zapomněl první lekci pro ozbrojeného bojovníka, který je chráněn štítem.“ Rychlým pohybem zapnul silové tlačítko na opasku, cítil, jak mu ochranné pole mírně vrásní kůži na čele a na zádech, a slyšel, jak okolní zvuky nabývají charakteristického zkreslení vyvolaného štítem. „Při bojování se štítem je obranný pohyb rychlý, ale útočný pohyb je pomalý,“ odříkával Paul. „Jediným smyslem útoku je přimět protivníka, aby udělal chybný krok, a připravit si ho na zlověstný útok. Štít rychlý úder odvrací, pomalý kinžál propouští!“ Rychlým trhnutím pozvedl rapír v náznaku útoku, ale pak jím švihl dolů k provedení ukázkového výpadu, ale jen tak rychle, aby prošel štítovou ochranou.

Halleck jeho akci pozorně sledoval a otočil se až v posledním okamžiku tak, aby ztupené ostří prošlo kolem jeho hrudi. „Rychlost vynikající,“ konstatoval, „ale nechal jsi spoustu místa pro spodní protiúder krátkým nožem.“

Paul dotčeně poodstoupil.

„Za takovou nedbalost bych ti měl nařezat na zadek,“ řekl Halleck. Zvedl ze stolu nechráněný kinžál a držel jej nahoře. „Něco takového v rukou nepřítele by ti smrtelně pustilo žilou! Jsi schopný žák, nic víc, a já jsem tě varoval, abys ani při hře nenechal svou obranou proniknout člověka se smrtí v ruce.“

„Dneska na to asi nemám náladu,“ poznamenal Paul.

„Náladu?“ Halleckův hlas prozrazoval rozhořčení, i když ho štít zkresloval. „Co s tím má dělat *nálada*? Člověk bojuje, když musí, a je jedno, jakou má náladu! Nálada je dobrá tak pro dobytek nebo na milování, nebo na hraní na balisetu. Ale ne na bojování.“

„Omlouvám se, Gurney.“

„Ale tvá omluva není dostatečná!“

Halleck aktivoval svůj štít, přikrčil se a kinžál vystrčil levou rukou před sebe, zatímco pravičkou držel rapír ve vysoké poloze. „A pozor, teď se doopravdy braň!“ Vysokým skokem se přenesl na jednu stranu, pak dopředu a zuřivě zaútočil.

Paul ustoupil a útok odrážel. Slyšel praskání ochranného pole, jak se okraje štítů dostávaly do kontaktu a odrážely se, a celým povrchem těla vnímal elektrické záchvěvy těchto dotyků. *Co to do Gurneyho vjelo?* ptal se sám sebe. *Tohle nepředstírá!* Paul učinil pohyb levou rukou, při němž mu z pouzdra nad zápěstím vklouzla do dlaně krátká dýka.

„Přišel jsi k názoru, že potřebuješ další kudlu, že?“ zavrčel Halleck.

Je to zrada? říkal si Paul. *To by Gurney neudělal!*

Při boji se pohybovali podél stěn místnosti – výpad a obrana, finta a protifinta. Vzduch mezi bublinami jejich štítů zhořkl, jak se spotřebovával. Pomalá výměna podél rozhraní štítů jej nedokázala zcela doplnit. Po každém dalším vzájemném dotyku štítů bylo silněji cítit ozon.

Paul neustále ustupoval, ale nyní svůj ústup směřoval ke stolu. *Jestli se mi podaří dostat ho vedle stolu, předvedu mu jeden trik*, říkal si Paul. *Ještě jeden krok, Gurney.*

Halleck ten krok udělal.

Paul odvrátil útok směrem k zemi, udělal obrat a zahlédl, že se Halleckův rapír zachytil o roh stolu. Vrhł se stranou, učinil vysoký výpad rapírem a pak výpad nožem vedl podél výstřihu přikrčeného Hallecka. Čepel zastavil na centimetr od jeho krční tepny. „Tak o tohle sis koledoval?“ zašeptal.

„Koukni se dolů, chlapče,“ pronesl přerývaně Halleck.

Paul poslechl. Spatřil, že špička Halleckova kinžálu, prostrčená pod rohem stolu, se téměř dotýká jeho slabiny.

„Oba by nás spojila smrt,“ řekl Halleck. „Ale uznávám, že bojuješ trochu líp, když jsi k tomu vyprovokován. Možná ses dostal do *nálady*.“ Vycenil v dravčím úsměvu zuby a jizva po signutě podél čelisti se mu zvlňila.

„Ty ses ale do mě dal,“ uznal Paul. „Skutečně bys mi pustil žilou?“

Halleck odtáhl kinžál, narovnal se. „Kdybys bojoval jen o fous míň, než jsi schopen, vykrojil bych ti hezkou jizvu, ta-

kovou, že bys na ni nezapomněl. Nedopustím, aby můj oblíbený žák ztroskotál na prvním harkonnenském otrapovi, na kterého náhodou natrefí.“

Paul deaktivoval štít a naklonil se nad stůl, aby nabral dech. „Zasloužil jsem si to, Gurney. Ale kdybys mě zranil, otec by byl vzteky bez sebe. Já tě za svoje selhání potrestat nenechám.“

„Pokud jde o to,“ poznamenal Halleck, „bylo to také moje selhání. A nemusíš se obávat, na jednu nebo dvě jizvy si zvykneš. Máš štěstí, že jsi jich zatím nasbíral tak málo. A pokud jde o tvého otce – ten by mě potrestal jedině tehdy, kdyby se mi nepodařilo udělat z tebe prvotřídního bojovníka. A to by se mi nepodařilo, kdybych ti před chvílí nevysvětlil, jak nesprávná je ta *nálada*, která se u tebe tak najednou projevila.“

Paul se narovnal a zasunul krátkou dýku do pochvy nad zápěstím.

„To, co zde děláme, není pouze hra,“ připomenul Halleck.

Paul přikývl. Překvapila ho Halleckova nezvyklá vážnost a naléhavost. Když zavadil pohledem o narudlou jizvu na jeho čelisti, připomenul si příběh o tom, jak ji tam vryl bestie Rabban v Harkonnenově aréně pro otroky na Giedi Primě. A najednou se zastyděl, že o Halleckovi třeba jen na chvíli zapochyboval. Pak ho napadlo, že zrod té jizvy musela doprovázet bolest – bolest snad tak intenzivní, jakou jemu způsobila Ctihodná matka. Tuto myšlenku odvrhl, chladila jako led.

„Asi jsem skutečně doufal, že si dnes užijeme trochu hry,“ usoudil Paul. „V poslední době je to tady všude moc vážné.“

Halleck se odvrátil, aby ukryl pohnutí. Něco ho začalo pálit do očí. Jako puchýř ho tlačila bolest. Byla vzpomínkou na nějaký dávno ztracený včerejšek.

Jak brzy musí to dítě dospět, uvědomil si Halleck. Jak brzy musí duševně zvládnout tu etiku, tu smlouvu s krutou obezřetností, aby se mu dostala do krve ta nezbytná znalost nezbytné věty: „Zaneste prosím do seznamu dalšího příbuzného.“

Halleck promluvil, aniž se otočil: „Vytušil jsem, chlapče, že máš chuť si hrát, a nejraději bych se k ní připojil. Ale teď už si nemůžeme hrát. Zítra odlétáme na Arrakis. Arrakis je skutečný. Harkonnenové jsou skuteční.“

Paul se dotkl svého čela špičkou rapíru, který držel ve svislé poloze.

Když se Halleck otočil a zahlédl ten pozdrav, odpověděl krátkým úklonem hlavy. Pokynul rukou směrem k cvičné figuríně. „Teď se zaměříme na výcvik časového odhadu. Předved' mi, jak toho panáka nebezpečně zasáhneš. Já ho budu ovládat odtud, odkud dobře vidím, jak si počínáš. A upozorňuji tě, že dnes zkusím několik nových protiútoků. Skutečný nepřítel by tě na něco takového předem neupozorňoval.“

Paul se protáhl na špičkách, aby si uvolnil svaly. Zvážněl, když si najednou uvědomil, že do jeho života pronikly náhlé změny. Přistoupil k figuríně, špičkou svého rapíru zapnul vypínač na její hrudi a ucítil, jak ochranné pole jeho rapír odtlakuje.

„En garde!“ zvolal Halleck a figurína zahájila soustředěný útok.

Paul aktivoval svůj štít, odrazil útok a provedl protivýpad.

Halleck pozoroval souboj a manipuloval ovládacími prvky. Jeho mozek jako by se rozdělil na dvě části: jedna se ostražitě věnovala tomu, co vyžadoval tréninkový souboj, a druhá se vznášela v myšlenkách někde v dálce.

Jsem dobře vyvázaný ovocný strom, pomyslel si. Plný dobře vyšlechtěných pocitů a schopností a ty všechny jsou na mně naroubovány – všechny čekají, až je někdo jiný otrhá.

Z neurčitého důvodu si vzpomněl na svou mladší sestru, její drobný obličej viděl zřetelně před očima. Ale teď už byla mrtvá – v jednom domě radosti pro Harkonnenovy vojáky. Měla ráda fialky... nebo to byly sedmikrásky? Nemohl si vzpomenout. Rozčilovalo ho, že si nemůže vzpomenout.

Paul čelil pomalému zhroupení figuríny, levou rukou odvrátil *entretisser*.

Ten šikovný dáblík! řekl si v duchu Halleck, soustředěný teď na složité pohyby Paulovy ruky. *Cvičil a studoval na svou vlastní pěst. Tohle není Duncanův styl a taky to není nic z toho, co jsem ho učil já.*

Toto zjištění jen prohloubilo Halleckovu ponuru náladu. *Jsem infikován náladou,* pomyslel si a začal přemítat o Paulovi, zda ten chlapec vůbec ví, jaké to je ležet v noci na posteli a cítit v sobě tepavý strach.

„Kdyby přání byla rybami, všichni bychom vrhali sítě,“ zabručel.

Tohle vždycky říkala jeho matka a on to rčení používal vždy, když cítil, že zítřek pro něho bude chmurný. Pak ho napadlo, jak nelogické je to rčení pro planetu, kde nikdy nebyla moře ani ryby.

YUEH Wellington, 10 082–10 191 standardního času; doktor lékařských věd ze Sukovy školy (promoce 10 112 stand.); manželka: Wanna Marcusová B. G. (10 092 až 10 186? stand.); známý hlavně jako zrádce vévody Leta Atreida. (Srov.: Bibliografie, dodatek VII – „Imperiální kondicionování a zrada“)

PRINCEZNA IRULÁN:
SLOVNÍK MUAD'DIBA

I když Paul slyšel, jak doktor Yueh vchází do výcvikové místnosti, a uvědomil si jeho záměrně topornou chůzi, zůstal natažen na studijním stole s obličejem k jeho desce. Po vyčerpávající lekci Gurneyho Hallecka se cítil výborně uvolněn.

„Skutečně vypadáte velmi dobře,“ pronesl Yueh svým tičným, vysokým hlasem.

Paul nadzvedl hlavu, spatřil, že doktorova strnulá postava stojí ve vzdálenosti několika kroků, a krátkým pohledem přeletěl pomačkaný černý oblek, hranatou hlavu s purpurovými rty a svěšeným knírem, démantové tetování z imperiálního kondicionování na čele a dlouhé černé vlasy provlečené nad levým ramenem stříbrným prstencem Sukovy školy.

„Budete mít velkou radost, až zjistíte, že pravidelné lekce dnes pro nedostatek času odpadají,“ oznámil Yueh. „Zanedlouho se dostaví váš otec.“

Paul se posadil.

„Zajistil jsem však, abyste během letu na Arrakis měl k dispozici čtecí přístroj na fólinky a několik lekcí.“

„Ach.“

Paul na sebe začal natahovat oblek. Zpráva, že přijde jeho otec, ho vzrušila. Od té doby, kdy imperátor nařídil, aby převzali Arrakis jako léno, bývali spolu jen málokdy.

Yueh přistoupil k jímovému stolu a přemítal: *Čím vším naplnil ten hoch poslední měsíce. Taková ztráta! Ach, taková směšná ztráta!* A připomenul si: *Nesmím selhat. To, co dělám, dělám proto, abych zajistil, že moji Wannu ta harkonnenská čeládka už nebude mučit.*

U stolu se k němu přidal Paul a dopínal si sako. „Co budu během přeletu studovat?“

„Ach, formy pozemského života na Arrakis. Zdá se, že ta planeta rozevřela svou náruč některým životním formám. Ne-ní jasné jak. Až tam přiletíme, musím vyhledat planetárního ekologa – nějakého doktora Kynese – a nabídnout mu svoji pomoc při zkoumání.“ A v duchu se napomenul: *Co to povídám? Hraji si na pokrytce i vůči sobě.*

„Bude tam něco o fremenech?“ zeptal se Paul.

„O fremenech?“ Yueh začal bubnovat prsty na stůl, a když si povšiml, že Paul jeho projev nervozity pozorně sleduje, ruku odtáhl.

„Třeba máte něco o celé populaci Arrakis,“ řekl Paul.

„Ano, jistě,“ ujistil ho Yueh. „Existují tam dvě hlavní separátní skupiny lidí – fremeni, to je jedna skupina, a ostatní jsou lidé z grabenů, líst a panů. Slyšel jsem, že do určité míry uzavírají mezi sebou sňatky. Vesnické ženy z líst a panů dávají přednost fremenským manželům; muži z vesnic dávají přednost fremenským manželkám. Mají takové přísloví: ‚Lesk pochází z měst, moudrost z pouště.‘“

„Nemáte jejich fotografie?“

„Podívám se, co bych pro vás mohl sehnat. Ovšem nejzajímavější jsou na nich oči – zcela modré, beze stopy bělma.“

„Mutace?“

„Ne. Dává se to do souvislosti s obsahem koření v krvi.“

„Fremeni musí být stateční, když žijí na okraji té pouště.“

„Říká se to,“ potvrdil nepřímě Yueh. „Skládají básně o svých nožích. Fremenky jsou stejně nelítostné jako muži. Divoké a nebezpečné jsou i fremenské děti. Myslím, že vám nedovolí, abyste se s nimi stýkal.“

Paul se na Yueha pátravě díval, z těch několika náznaků

o fremenech vytužil sílu slov, která ho cele zaujala. *Takové li-
di tak získat za spojence!*

„A červi?“ zeptal se Paul.

„Prosím?“

„Rád bych se dozvěděl něco bližšího o písečných čer-
vech.“

„Ach jistě. Mám jeden fólsk o malém exempláři, pouze
jedno sto deset metrů dlouhém a v průměru dvacet dva metry.
Fólsk byl pořízen v severních šířkách. Věrohodní svědkové
však spatřili červy delší než čtyři sta metrů a je odůvodněné
předpokládat, že existují ještě delší jedinci.“

Paul sklouzl pohledem na kónické zobrazení severních ší-
řek na mapě rozložené na stole. „Pouštní pás a jižní polární
oblasti jsou označené jako neobyvatelné. To kvůli červům?“

„A bouřím.“

„Ale každé místo se může uzpůsobit k obývání.“

„Pokud je to ekonomicky schůdné,“ upřesnil Yueh. „Arra-
kis má hodně nákladných nebezpečí.“ Uhladil si svěšený
knír. „Váš otec se dostaví co nevidět. Než se vzdám, chtěl
bych vám dát dárek, něco, nač jsem přišel při balení.“ Položil
na stůl mezi sebe a Paula nějaký předmět – černý, podlouhlý
a ne větší než koneček Paulova palce.

Paul se na předmět zadíval. Yueh si povšiml, že po něm ne-
vztáhl ruku, a pomyslel si: *jak je opatrný.*

„Je to velmi stará Oraňsko-katolická bible vytisknutá pro
kosmické cestovatele. Žádný fólsk, ale skutečný tisk na
vláknitém papíře. Je u ní zvětšovací zařízení a systém pro
elektrostatické nabíjení.“ Zvedl bibli a předváděl ji. „Ta
knížka je zavřená pomocí statického náboje, který působí
proti obalu sevřenému pružinkami. Stisknete tuto hranu tak-
to a stránky, které jste si zvolil, se vzájemně odpudí a knížka
se otevře.“

„Je tak malá.“

„Ale obsahuje tisíc osm set stránek. Stisknete tuto hranu,
takto a tak... a náboj obrátí vždy za určitou dobu jednu strán-
ku, podle rychlosti čtení. Vlastních stránek se nikdy nedotý-
kejte prsty. Vlákenný papír je příliš jemný.“ Zavřel knížku
a podal ji Paulovi. „Zkuste si to.“

Yueh pozoroval Paula, jak nastavuje stránky. *Konejším*

svoje vlastní svědomí. Dávám mu náboženskou relikvii, než ho zradím. Takto si snad mohu říct, že odešel, kam já nemohu jít, pomyslel si.

„Musela být vyrobena ještě před fóličky,“ uznal Paul.

„Je hodně stará. Ale zůstane to jenom mezi námi, ano? Vaši rodiče by si mohli myslet, že pro takového mladíka je až příliš cenná.“ *Jeho matka by se určitě divila, co mě k tomu přimělo*, řekl si v duchu.

„Ale...“ Paul knížku zavřel a držel ji v ruce. „Jestliže má takovou cenu...“

„Vyhovte rozmaru starého člověka,“ naléhal Yueh. „Dostal jsem ji, když jsem byl velmi mlád.“ A pomyslel si: *Musím upoutat jeho myšlenky stejně jako jeho touhu po neobyčejném.* „Otevřete ji na Kalimě čtyři–šedesát–sedm – říká se tam: ‚Z vody povstal veškerý život.‘ Na hraně obalu je nepatrný zářez, který to místo označuje.“

Paul hmatl po obalu a našel dva zářezy, jeden mělčí než druhý. Stiskl ten mělčí a knížka se v jeho dlani rozevřela, zvětšovací zařízení současně sklouzlo na čtecí místo.

„Čtěte nahlas,“ požádal Yueh.

Paul si zvlhlil jazykem rty a četl: „Pomysli na skutečnost, že hluchý člověk neslyší. Pak, jakou hluchotou my všichni netrpíme? Jakých smyslů se nám nedostává, že nevidíme a neslyšíme jiný svět vůkol nás? Co nás obklopuje, že...“

„Přestaňte!“ vyštěkl Yueh.

Paul se odmlčel a zkoumavě se na něho zahleděl.

Se zavřenýma očima bojoval Yueh o vnitřní rovnováhu. *Jaká zvrácenost způsobila, že se knížka otevřela v místě, kde je oblíbená Wannina pasáž?* Otevřel oči a zachytil Paulův nechápavý pohled. „Promiňte,“ řekl. „To byla... oblíbená pasáž mé... mé mrtvé manželky. To není to, co jsem chtěl, abyste četl. Navozuje mi vzpomínky, které jsou... bolestné.“

„Jsou zde dva zářezy,“ řekl Paul.

Ale ovšem, uvědomil si Yueh. *Wanna si svou pasáž označila. On má v prstech větší cit než já a její značku našel. Šlo pouze o náhodu, o nic víc.*

„Třeba vás ta knížka zaujme,“ řekl Yueh. „Je v ní hodně historické pravdy a také hodně etické filozofie.“

Paul sklopil oči k drobné knížce ve své dlani – taková

věcička. Avšak obsahuje záhadu... něco se stalo, když z ní četl. Cítil, že něco otřásl jeho děsivým posláním.

„Váš otec zde bude každou chvíli,“ připomenul Yueh. „Knížku schovejte a přečtěte si ji v klidu.“

Paul se dotkl hrany knihy, jak mu před chvílí předvedl Yueh. Knížka se sama neprodyšně uzavřela. Zasunul ji do své tuniky. Když se na něho před chvílí Yueh utrl, trnul na okamžik obavou, že ji bude chtít zpátky.

„Děkuji vám za dárek, doktore Yuehu,“ řekl Paul a řekl to velmi zdvořile. „Bude naším tajemstvím. Přejte-li si, abych vám dal dárek nebo prokázal službu, neváhejte o to požádat.“

„Já...nic nepotřebuji,“ řekl Yueh.

A pomyslel si: *Proč zde stojím a mučím se? A mučím toho ubohého mládence..., i když on o tom ještě neví. Och! K čertu s tou harkonnenskou čeládkou! Proč si pro svůj odporný čin vybrali právě mě?*

Jaký máme zvolit přístup k poznávání Muad'Dibova otce? Člověk nadmíru vroucí a překvapivě chladný, takový byl vévoda: nehynoucí láska ke své benegesseritské lady; sny o tom, co vše dokáže jeho syn; oddanost, s níž mu jeho muži sloužili. Zde ho máte – člověka zrazeného osudem, osamělou postavu, jejíž světlo zastínila sláva jeho syna. Přesto se člověk musí ptát: Co je syn jiného než pokračování svého otce?

PRINCEZNA IRULÁN:
MUAD'DIB, RODINNÉ ZÁPISKY

Paul pozoroval, jak jeho otec vchází do výcvikové místnosti, spatřil, jak se stráže před dveřmi stavějí na hlídku. Jeden ze strážných zavřel dveře. Paul zaregistroval *přítomnost* silné osobnosti, jeho otec zkrátka přišel a byl beze zbytku *zde*.

Vévoda byl vysoký, pokožku měl olivovou. V jeho úzkém obličejí dominovaly ostré rysy, proteplené pouze hlubokýma, šedýma očima. Na sobě měl černou pracovní uniformu s rudou erbovní chocholkou jestřába na hrudi. Jeho úzký pas

obepínal postříbřený štítový opasek se známkami častého používání.

„Pracuješ pilně, synu?“ začal vévoda.

Přistoupil k jilmovému stolu, zběžně pohlédl na papíry na něm rozložené, pak přeletěl pohledem po celé místnosti a zpět k Paulovi. Cítil se unaven, všechno ho bolelo od námahy, ale svou únavu nedal najevo. *Během letu na Arrakis musím využít každou chvíli k odpočinku*, uvědomil si. *Na Arrakis už nebude na odpočívání čas.*

„Moc pilně ne,“ přiznal Paul. „Všechno je tak...“ Pokrčil rameny.

„Chápu. Stejně zítra odlétáme. Bude dobré, když se v našem novém domově zabydlíme a veškeré trápení necháme tady.“

Paul přikývl, najednou ho ovládla vzpomínka na slova Ctihodné matky: *...pro otce však nelze učinit nic.*

„Otče,“ řekl Paul, „bude Arrakis tak nebezpečný, jak všichni říkají?“

Vévoda se donutil k nedbalému gestu, sedl si na roh stolu a usmál se. V hlavě se mu okamžitě vybavilo vše, co by měl říct – to, co by mohl použít, aby rozptýlil mráčky pochybností u svých mužů před bitvou. Ale všechno to, co by mohl říci, neprošlo do vyslovených slov, narazilo na jedinou myšlenku:

Toto je můj syn.

„Bude nebezpečný,“ připustil.

„Hawat mi tvrdí, že máme s fremeny nějaké úmysly,“ řekl Paul. A v duchu se divil: *Proč mu neřeknu, co prohlásila ta stařena? Jak mi zapečetila jazyk?*

Vévoda si úzkosti svého syna povšiml a vysvětloval: „Hawat jako vždy vidí, kde je hlavní naděje. Ale neexistuje jenom ta. Já se navíc spoléhám na společnost CHOAM. Tím, že mi Jeho Veličenstvo věnovalo Arrakis, musí nám dát i členství ve správné radě této společnosti..., nenápadně jsme tím hodně získali.“

„CHOAM kontroluje obchod s kořením,“ poznamenal Paul.

„A Arrakis se svým kořením je pro nás klíčem ke společnosti CHOAM,“ řekl vévoda. „V CHOAM jde o víc než o melanž.“

„Varovala tě Ctihodná matka?“ vyhrkl Paul. Zatail ruce

v pěst, cítil, jak má kluzké dlaně. Stálo ho to *vypětí*, aby tu otázku položil.

„Hawat mi řekl, že tě varovala před Arrakisem,“ pronesl vévoda. „Nedopusť, aby ti ženské obavy zatemnily mozek. Žádná žena nechce, aby se její milovaní vystavovali nebezpečí. To varování vlastně vzešlo od tvé matky; ber to jako důkaz, že nás miluje.“

„Víš o fremenech?“

„Ano, a o mnohém dalším.“

„O čem?“

A vévoda si pomyslel: *Pravda může být horší, než si představuje, ale i nebezpečné skutečnosti jsou cenné, když je člověk připraven, aby se s nimi vypořádal. A existuje něco, čeho můj syn užil vrchovatě – potýkat se s nebezpečnými skutečnostmi. Měl by mít trochu víc zábavy, je mladý.*

„CHOAM má vliv téměř na všechny druhy zboží,“ začal vévoda z jiného konce. „Na dřevo, osly, koně, krávy, řezivo, hnojiva, žraloky, velrybí kůže – na nejobyčejnější i na nejexotičtější... dokonce i na naši chudinku pundí z Caladanu. Na cokoli, co Gilda bude přepravovat, umělecké výrobky z Ekazu, stroje z Richesu a Iksu. Ale všechno zastihuje melanž. Za hrst koření si koupíš dům na Tulapinu. To se nedá uměle vyrobit, musí se těžit na Arrakis. Je unikátní a má skutečné geriatrické vlastnosti.“

„A teď je v našich rukou?“

„Do jisté míry. Ale je důležité si uvědomit, že všechny rody jsou závislé na ziscích společnosti CHOAM. A pomysli na to, jak obrovský podíl těchto zisků závisí na jediném produktu – na koření. Představ si, co by se stalo, kdyby se těžba koření v důsledku něčeho omezila.“

„Ten, kdo si už nahromadil zásoby melanže, by mohl mít fantastické zisky,“ usoudil Paul. „Ostatní by byli na holičkách.“

Vévoda si na chvíli dopřál pocit chmurného uspokojení, když pohlížel na svého syna a uvědomoval si, jak pronikavý, jak opravdově *inteligentní* to byl postřeh. Přikývl. „Harkonnenové hromadí zásoby už víc než dvacet let.“

„Budou mít zájem na tom, aby těžba koření upadla a aby vina padla na tvou hlavu.“

„Chtějí, aby jméno Atreidů ztratilo přízeň,“ řekl vévoda.

„Nezapomeň, že některé landsraadské rody ve mně spatřují někoho jako vůdce – svého neoficiálního mluvčího. Pomysli, jak by reagovaly, kdybych já měl vinu na tom, že jejich příjmy podstatně poklesly. Koneckonců, na prvním místě jsou naše zisky. K čertu s Velkou konvencí! Člověk si přece nesmí dát líbit, když ho někdo okrádá!“ Vévodovy rty zkřivil nepříjemný úsměv. „Rody z landsraadu by na mě pohlížely nevraživě bez ohledu na to, *co* mi kdo udělal.“

„I kdyby nás napadli atomovými zbraněmi?“

„Nic tak bezprostředního neočekávám. Nic, co by se otevřeně přičilo Velké konvenci. Ale jinak téměř cokoli... možná dokonce poprašování a otrávení půdy.“

„Tak proč se do toho pouštíte?“

„Paule!“ Vévoda se na svého syna zamračil. „Vědět, kde je past – to je první krok k tomu, aby se mohla obejít. Toto je, synu, jako boj muže proti muži, jen ve větším měřítku – úskoky v úskocích jiných úskoků... zdánlivě bez konce. Úkolem je ten propletenec úskoků rozmotat. Když víme, že Harkonnenové hromadí zásoby melanže, můžeme položit další otázku: Kdo ještě takové zásoby hromadí? Ten je na seznamu našich nepřátel.“

„Kdo?“

„Některé rody, o nichž víme, že nám nejsou přátelsky nakloněny, a některé další, o kterých si myslíme, že jsou přátelské. Můžeme je pro tuto chvíli z úvah vypustit, protože je zde někdo, kdo je mnohem důležitější: náš milovaný padišáh imperátor.“

Paulovi náhle vyschlo v krku a snažil se polknout. „Nemohl bys svolat landsraad, odhalit...“

„Dát našemu nepříteli na vědomí, že víme, čí ruka drží nůž? Ale nyní, Paule, nyní ten nůž *vidíme*. Kdo ví, kam by ho mohli namířit příště? Kdybychom tohle předložili landsraadu, způsobili bychom pouze velký zmatek. Imperátor by vše popřel. Kdo by se mu postavil na odpor? Získali bychom pouze trochu času, ale riskovali bychom zmatek. A odkud by pak přišel příští útok?“

„Všechny rody by mohly začít s hromaděním koření.“

„Naši nepřátelé mají velký náskok – příliš velký, než aby se dal zlikvidovat.“

„Imperátor,“ řekl Paul. „To znamená sardaukary.“
„Nepochybně přestrojené do harkonnenských uniforem,“ řekl vévoda. „Pořád to budou fanatičtí vojáci.“

„Jak nám mohou fremeni pomoci proti sardaukarům?“

„Vyprávěl ti Hawat o Saluse Secundus?“

„Imperátorově vězeňské planetě? Ne.“

„A co kdyby byla něco víc než vězeňská planeta, Paule? Nikdy neuslyšíš, že by se někdo zeptal: Odkud pocházejí sardaukarské imperiální sbory?“

„Z vězeňské planety?“

„Odněkud jsou.“

„Ale odvedenci pro posílení obranyschopnosti, které imperátor vyžaduje od...“

„To je to, co nám chtějí namluvit, že to jsou jenom imperátorovi odvedenci, mladí a výborně vycvičení. Občas slyšíš šeptat o imperátorových výcvikových kádrech, ale rovnováha naší civilizace zůstává tatáž: ozbrojené síly velkorodů z landsraadu na straně jedné a sardaukaři a odvedenci pro jejich posílení na straně druhé. A odvedenci pro jejich posílení, Paule, sardaukaři zůstávají sardaukary.“

„Ale všechny zprávy o Saluse Secundus uvádějí, že je to hrozný svět!“

„Nepochybně. Ale kdybys chtěl vychovat drsné, silné muže, kteří nahánějí hrůzu, jaké bys jim vybral prostředí?“

„Jak by sis u takových lidí zajistil věrnost?“

„Existují osvědčené způsoby: hrát na vědomí o jejich určité nadřazenosti, vytvářet tajuplnou atmosféru tajné organizace, podporovat ducha společného utrpení.“

Paul přikývl, očima visel na otcově tváři. Cítil, že teď přijde to hlavní.

„Vezmi takový Arrakis,“ pokračoval vévoda. „Když se dostaneš mimo města a posádkové vesnice, je úplně stejně hrozný jako Salusa Secundus.“

Paul vytřeštil oči. „Fremeni!“

„Máme tam potenciální armádu vojáků stejně silných a schopných jako sardaukaři. Chce to trpělivost, abychom je nenápadně otukali; a bohatství, abychom je mohli pořádně vyzbrojit. Ale fremeni tam jsou... a bohatství v podobě koření také. Teď tedy víš, proč jdeme na Arrakis, i když víme, že je to past.“

„Harkonnenové o fremenech nevědí?“

„Harkonnenové se fremenům posmívali, že zábavy na ně pořádali hony a nikdy se ani neobtěžovali s nimi počítat. Víme, jakou politiku provádějí Harkonnenové vůči obyvatelstvu planet – utrácet jen tolik, aby je udrželi.“

Kovové nitě na symbolu jestřába na jeho hrudi se zaleskly, když si vévoda poposedl. „Chápeš?“

„Právě teď s fremeny vyjednáváme,“ naznačil Paul.

„Vyslal jsem poselstvo v čele s Duncanem Idahem,“ řekl vévoda. „Ten Duncan je člověk hrdý a bezohledný, ale miluje pravdu. Myslím, že ho fremeni budou obdivovat. Při troše štěstí nás budou posuzovat podle něho: čestný Duncan.“

„Čestný Duncan,“ poznamenal Paul, „a statečný Gurney.“

„Máš pro ně výstižná jména,“ uznal vévoda.

A Paula napadlo, že *Gurney je jeden z těch, které Ctihodná matka považuje za oporu světů..., za statečnost odvážných.*

„Gurney mi řekl, že sis při dnešním výcviku vedl dobře,“ vzpomněl si vévoda.

„Mně řekl něco jiného.“

Vévoda se hlasitě zasmál. „Vím, že Gurney chválou šetří. Říká, že máš obdivuhodně přesný cit – to jsou jeho vlastní slova – pro rozdíl mezi ostřím a špičkou sečné zbraně.“

„Gurney říká, že zabíjet špičkou není žádné umění, že se má zabíjet ostřím.“

„Gurney je romantik,“ zabručel vévoda. To, že jeho syn tak mluví o zabíjení, ho najednou vyvedlo z míry. „Byl bych raději, kdybys nikdy nemusel zabíjet..., ale jestli to bude nevyhnutelné, udělej to, jak budeš moci... špičkou nebo ostřím.“

Vzhlédl k prosklenému stropu, na který bubnoval děšť.

Když Paul zjistil, kam míří pohled jeho otce, pomyslel na dešťová mračna na obloze – to na Arrakis v žádném případě neuvidí – a tato myšlenka na oblohu ho zavedla ke kosmickému prostoru rozkládajícímu se za ní. „Jsou vesmírné lodě Gildy skutečně velké?“ zeptal se.

Vévoda na něho pohlédl. „To *bude* tvoje první cesta mimo planetu,“ uvědomil si nahlas. „Ano, jsou velké. My poletíme maxitrajlerem, protože poletíme dlouho. A maxitrajler je skutečně obrovský. V jeho prostorách se všechny naše fregaty

a transportní loď ztratí v jednom rohu – budeme jenom malou položkou na přepravním seznamu.“

„A nebudeme smět opustit naše fregaty?“

„To je část ceny, kterou platíš za bezpečí zaručované Gildou. Vedle nás by klidně mohly stát lodě Harkonnenů a my bychom se od nich ničeho nemuseli obávat. Harkonnenové jsou natolik rozumní, že přepravní výsady Gildy neohroží.“

„Budu sledovat obrazovky a pokusím se zahlédnout gildaře.“

„Nebudeš. Ani jejich obchodní zástupci nikdy žádného gildaře neviděli. Gilda je na soukromí svých příslušníků citlivá stejně jako na svůj monopol. Nedělej nic, Paule, čím bys narušil jejich přepravní výsady.“

„Myslíš, že se skrývají proto, že se z nich stali mutanti a že už nevypadají... jako lidé?“

„Kdo ví?“ vévoda pokrčil rameny. „To je záhada, kterou my pravděpodobně neobjasníme. Máme naléhavější problémy – mezi nimi tebe.“

„Mě?“

„Tvoje matka, synu, si přála, abych to byl já, kdo ti to řekne. Víš, možná že máš mentatské schopnosti.“

Paul se pozorně na otce zahleděl, chvíli se nezmohl ani na slovo, ale pak řekl: „Mentat? Já? Ale já...“

„Hawat je téhož názoru, synu. Je to tak.“

„Ale myslel jsem, že s výcvikem na mentata se musí začít už od útlého dětství a že dotyčný to nesmí vědět, protože by to mohlo potlačovat počáteční...“ Odmlčel se, jedna blesková kalkulace mu v souhrnu přiblížila všechno to, čím v minulosti procházel. „Rozumím,“ řekl.

„Nastává den,“ pokračoval vévoda, „kdy se perspektivní mentat musí dozvědět, co se děje. A ne o tom, co se děje s ním. Mentat se musí podílet na rozhodnutí, zda ve výcviku pokračovat, nebo nepokračovat. Pouze perspektivní mentat to o sobě může vědět určitě.“

Paul si třel bradu. Všechny ty speciální lekce, které mu dávali Hawat a jeho matka – mnemotechnika, zostřování vědomí, ovládání svalstva a vybrušování citlivosti, studium jazyků a hlasových odstínů – to vše v jeho myšlenkách najednou do sebe přesně zapadlo a dalo nový smysl.

„Jednoho dne se staneš vévodou, synu,“ pokračoval jeho otec. „A takový vévoda se schopnostmi mentata by byl skutečně imponující. Můžeš se rozhodnout hned..., nebo potřebuješ trochu času?“

V odpovědi nezazněla ani stopa po nerozhodnosti. „Budu s výcvikem pokračovat.“

„Skutečně imponující,“ pronesl téměř nezřetelně vévoda a Paul zahlédl na jeho tváři pyšný úsměv. Ten úsměv však Paulem otřásl: proměnil vévodův úzký obličej v lebku. Paul zavřel oči a pocítil, jak v něm znovu ožívá děsivé posláni. *Být mentatem je možná děsivé posláni*, napadlo ho.

Ale přesto, že se na tu myšlenku soustředil, jeho nové vědomí ji popřelo.

S lady Jessikou a Arrakisem skutečně dozrál benegesseritský systém, spočívající v rozsévání vštěpovaných legend prostřednictvím missionarie protectivy. Již dávno se oceňovala moudrost rozsévat myšlenky ve známém vesmíru v prorockých vzorech na ochranu členů Bene Gesseritu, ale ještě nikdy jsme neviděli tak extrémní podmínky a zároveň tak ideální spojení osoby a připravené půdy. Věštecké legendy byly na Arrakisu již zakotvené dokonce v podobě mechanicky přejatých znaků (včetně Ctihodné matky, canto a respondu a většiny šaríjí panoplie propheticus). A nyní se všeobecně uznává, že latentní schopnosti lady Jessiky se silně podceňovaly.

PRINCEZNA IRULÁN:

ANALÝZA ARRAKÉNSKÉ KRIZE

(INTERNÍ PUBLIKACE: ČÍSLO B. G. FASIKLU AR – 81088587)

Kolem dokola lady Jessiky – naskládaný v rozích arrakénské velké haly, nakupený na volném prostranství – spočíval zabalený náklad s jejich potřebami: bedny, kufry, krabice, přepravky – některé zčásti nerozbalené. Jessica slyšela, jak závozníci z kyvadlového raketoplánu Gildy skládají u vchodu další zásilku.